

Mejeriberetninger.

Fra Sjælland.

Kaste vi Blikket tilbage over det forløbne Aar og undersøge, under hvilke Forhold Mejeriet i dette har arbejdet, saa komme vi let til den Erkjendelse, at disse ikke have været ganske lette; den forrige Vinter var usædvanlig lang, Kvæget maatte i Regelen bindes tidlig ind, da Græsset gif stærkt med, ja paa Steder har man allerede i August sat de bedst malkende Køer ind paa Vinterkost for at holde dem ved Mælken, — Foderet var baade sparsomt og udbrøjt, og Kreaturerne fordrede alene af den Grund et større Tilskud end sædvanlig, paa samme Tid som det ringe Høstudbytte, der først gav sig rigtig tilkjende hen ad Vinteren, gjorde det vanskeligt for Mange at holde ud med Kraftfoderet i det Forhold, hvori der var begyndt; — dog er der neppe i Gjennemsnit fodret meget ringere end sædvanlig, og vistnok bedre end Tilfældet vil blive under de trykkende Forhold i denne Vinter, men det er saare naturligt, at den samlede Sum, der er medgaaet til Vinterkraftfoderet forrige Vinter, er løben højt op, naar man betænker, at i alt Fald en stor Del af Besætningen paa Steder har været inde i 9 Maaneder, fra 1ste September til 1ste Juni, i den Tid hvor det er umuligt at skaffe andet Tilskud til det tørre Foder end Køer, hvoraf Udbyttet tilmed i 1876 var under det normale. De gode Smørpriser bødede nok en Del herpaa, men ikke

tilstrækkelig, og i mange Aar har neppe nogen Sommer været imødeføet med større Længsel end denne sidste; Varmen kom endelig i Juni, men Græsset, som var forknyttet af Kulden og derefter trykkes af Tørken, bredte sig ikke meget, og Kreaturerne afaade større Strækninger, end der var dem tiltænkt. — Sidst i Juni stete endelig et Omflag, Regnen indfandt sig rigelig, til stort Besvær og Tab i Højbjergningstiden, meget Hø blev ødelagt, og kun lidt blev hjerget i aldeles fejlfri Tilstand; Græsset og Kløveren derimod skøde mægtig frem under den derpaa følgende lange Regnperiode, og sjældnen har vel Kvæget i de bedre Egne havt saa rigelig og fortrinlig Græsning som i denne Efterommer. Dog maa herfra undtages de Egne, hvor Regnen, saaledes som i det sydvestlige Sjælland, kom saa sent, at den ikke mere kunde oprette den Skade, der alt var steet. Som Følge af det alt anførte har Mejeriudbyttet i Sommer i Almindelighed været godt; Køerne have givet megen Mælk, og denne har været fed, Ostepriiserne have været gode, men Smørprisen lav, saa lav, at Gjennemsnitsprisen for de bedste Produktioner trods den høje Vinterpris dog falder adskillig under forrige Aars, og den Tendens, der i de senere Aar har vist sig til stadig at udvide Prisforskjellen mellem fineste og ringeste Varer, er voxet stærkt paa samme Tid; den over alt aftagende Evne til at købe Smør i Forbindelse med en stedse større Produktion deraf har ikke kunnet undgaa at fremkalde en Konkurrence, som har trykket de ringere Sorter saa dybt, at de undertiden have været fuldstændig usælgelige. — I en vis Forstand er dette jo ret godt, fordi en høj Pris er den bedste Præmie, man kan faa for sit Produkt, men paa den anden Side have disse overordentlig lave Priser for saa store Mængder af Smør i Forbindelse med den flette Høst i 1876 en ikke ringe Del i de nuværende trykkede Forhold; den største samlede Mængde Smør tilvirktes i den mindre Bedrift, hvor Forholdene endnu ere saaledes, at der vanskeligt kan produceres fine Varer, og disse Folk anvende dog nu langt mere paa Kreaturerne end tidligere, de kunne

derfor ikke taale, at Smørprisen synker ned til samme Punkt som for mange Aar siden, og saadanne Forhold virke desværre ofte affstrækkende i Stedet for opmuntrende; Udgivten til Kvæg-holdet og Mejeridriften er vis, Udbyttet maa ogsaa være det saa nogenledes, om Interessesen for den stærkere Fodring ikke skal svækkes. — Her er et Forhold, hvorved der endnu er meget at rette; hvor meget der for Tiden opfodres her i Landet, er umuligt at sige, men saa meget er vist, at det er store Masser af Korn, der nu gaa gjennem Kreaturerne i Sammenligning med 20 Aar tilbage; det veed Enhver, som færdes paa Landet, og det fremgaaer klart af den Tilbagegang, som har vilst sig i Danmarks Kornudførsel i de senere Aar, uagtet disse have været heldige; det er store Værdier, der paa den Maade holdes tilbage, og det Spørgsmaal paatrænger sig saa naturlig, om de, der anvende disse, ogsaa i alle Tilfælde saa et passende Bederlag derfor. — Jeg troer ikke, at det Spørgsmaal for de Flestes Bedkommende kan besvares bekræftende. — Der begaaes mange Fejl, Foderet er uheldig sammensat, enten bruger man alene sit eget, eller kjøber, hvad man kan faa, uden Hensyn til om man just burde bruge dette Stof; meget Næringsstof gaaer derved tabt eller ødes, men den største Mangel er dog nok den, at Dyrenes Mælkfyldelse ikke staaer i noget passende Forhold til det Foder, det fortærer; Haand i Haand med den stærkere Fodring og bedre Pleje maa gaa et stærkere Tilfald med hvert enkelt Dyr; kun saa af de mindre Jordbrugere føre noget paalideligt Prøvemalkningsregnskab eller Bedækningsregister, og uden nøje Kjendskab til disse Forhold fodrer man dog iblinde. Mange ere nu ganske vist allerede betænkelige ved de store Udgivter, som den kraftigere Ernæring fordrer, og man spejder efter Maader, hvorpaa disse kunne indstrækkes; der vil sikkert i det Hele blive fodret mindre i Vinter end sædvanlig, men turde man gjøre Regning paa, at den Sparfommeligheds Aand, som nu synes at være den herskende, kunde aabne Øjnene for de værste Mangler ved Anvendelsen af Kraftfoderet og den ødsle Maade, hvorpaa det saa

ofte gives til Dyr, som ikke betale det, ja saa vilde meget være vundet. — Det store Opsving, som vor Udførsel af Smør og Kreaturer har taget i de sidste Aar, kan ikke andet end være glædeligt og opmuntrende, men glædeligere vilde det dog være, om det var naaet for en mindre Pris; — thi om end en stor Del af Fremgangen maa søges i den bedre Benyttelse af Mælken, maa dog vist Broderparten skrives paa Foderets Regning, og denne bliver stor. Landbruget skal som enhver anden Forretning være lønnende, der maa være et passende Forhold mellem Indtægt og Udgiut; naar dette i de senere Aar paa saa mange Steder ikke har været tilfælde, saa skyldes det sikkert ikke mindst den Maade, hvorpaa Kraftfoderet er anvendt, ikke fordi der er givet for meget, men fordi det er anvendt til uheldige Dyr og i en forkert Sammenfatning. — For det enkelte Dyr som for en hel Besætning er der en bestemt Grænse for den Mængde Kraftfoder, der kan opfodres med Fordel; overstrides denne, da bliver det Bederlag, Dyret skal give for Græs og Hø, for lille; — hvor Grænsen er, maa Enhver selv gennem nøjagtige Jagtagelser søge at finde; medens der gives saa fortrinlige Dyr, at de med Fordel kunne omsætte alt det Foder, som Organismen overhovedet kan optage og fordøje, vil den overvejende Mængde af vore Kreaturer kun være i Stand til at yde fuldt Bederlag for temmelig bestedne Givter; Gjødningens Værdi og hele den Side af Sagen holdes her udenfor Betragtningen, og der tænkes alene paa de dyriske Produkter, særlig paa Mælken.

Da det maa antages at have særlig Interesse at udfinde den Værdi, som Græsset kan og bør have som Foder, hidsættes her eksempelvis en Opgjørelse, der er stillet til vor Raadighed; den omfatter et Lidsrum af 5 Aar, Tallene ere et Gjennemsnit for alle Aarene, og da disse omfatte saavel gode som simple Græsaar, tør den vel betragtes som et Udtryk for Middelluddbyttet paa vedkommende Sted.

Overfigt over Udbyttet af Røvgbæftningen paa N. N. Gaard,
gjennemfittig for de 5 Aar fra 1fte Novbr. 1872 til 1fte Novbr. 1877.

Indbrægt af	udbrægt i Kr.	Sum Kroner	Kreaturene fortaeræde Kroner	Skærbid	Indbrægt af Røvgbæftningen efter Færdig af Skærbid føberet i Kroner.	Urent anvendt til Sommergræfning og Skodfrugter i Td. R.	Udbytte af en Td. Kand. Kr.
Smør	29,542	46,811	69,270 Kr kjøbte Gjøfker 158,686 Kr Kornfrøaa Kaltvæns Mælk	1,039	31,914	førfte Aars Sløver . andet Aars Græs . . Køer Stillekøer 22 Td. R. = Galdbøaf . .	80 78,4 7,4 14,5 8 188,8
Dift	7,884						
Mælk og Fløde .	3,122						
Salte	3,003						
Kølle	879						
ved Omfæring af Befæftningen .	2381						
				14,897		fægaar for Bøffe og Køer	10 178,8
							179,8

Befæftningens Størrelse angives til gennemfittig 140,6
Malkkøer samt 21 Tyre og Ungkreature om Sommeren; om
Vinteren har Tallet været større, da de flefte Udfættede ere
fede. Det anførte Udbytte pr. Td. Land, 179,8 Kr., er altsaa
Vederlaget for Græsset, hvad enten dette er benyttet om Som-

meren i grøn Tilstand eller om Vinteren som Hø; fradrages Udgifterne til Mejeriets Drift og Kvægets Pasning med 50 Kroner for hver Ko, bliver altsaa Nettoudbyttet for en Td. Land Græsjord 139,6 Kr.

Til bedre Forstaaelse tilføjes følgende Oplysninger.

Overskudet ved Omsætningen fremkommer derved, at Besætningen fornyes dels ved Indkjøb og dels ved eget Tillæg; Udgivten for dette sidste er indbefattet i det anførte Beløb for Kraftfoder og Mælk. — Der er aarlig slaaet omtrent 70 Td. Land til Hø, Resten er astøjet, Staldfodring er ikke benyttet. Billehavren regnes ikke fuldt ud som Græsning, da den i Regelen er benyttet tidlig for den efterfølgende Afgrødes Skyld. Benyttelsen af Halobrakken er ansat lig 8 Tdr. Land Græsjord, da Køerne gjerne have benyttet c. 30 Td. Land af Brakken i en halv Snes Dage sidst i Maj og først i Juni; der er foruden Køerne græsset omtrent 24 Heste i 4 à 6 Uger og 20 Faar, hvorfor der er fradraget 10 Td. Land Græsning til disse.

Medens det Kvantum Kraftfoder, som er anvendt paa den nævnte Gaard, ikke overstiger, hvad der forbruges til mange velholdte Besætninger, og efter det Anførte ogsaa har betalt sig vel, skal i det Følgende af de velvillig tilsendte Mejeriregnskaber fremhæves et, fordi det viser, hvilke overordentlige Masser Næringsstof gode Dyr ere i Stand til at fordøje med Fordel, naar alle Forhold iøvrigt ere gunstige.

Udbytet af Sægbefættningen paa N. N. Gaard i Eiben fra
1fte Novbr. 1876 til 1fte Novbr. 1877.

Sagtygt	i Rr.	Sum	Strukturerne fortærende Straffedob	Rr.	Sagtygt af Rvæ- get efter Strafbrog af Straffedobret i Rroner.	Stral Stræs og Sitteshovr an- vendt til Sjøflæt og Stræning	Udbytte af hver Ed. Xant i Rroner
Smør	4,996	64,455 Rr	Strøpstager	542			
Dr	1,599	11,953 —	Skalmeflager	860			
Stræff	793	19,140 —	Svebetid	1,072			
Skalle	348	2,652 —	Stræs	186			
		1,451 —	Stræffid	82			
		855 —	Stræfflager	31			
		4,036 —	Stræffbrer	274			
		9,619 —	Byg og Fovre	721			
		7,736	55,661 Rr	3,768			
			tiøbt				
			4,850 Rr	194			
			70,000 — Stræffbrer .	490			
fragaer til Befættningens Besølgelighed og Stræff- omkostninger	Stræff	1,541		4,452	1,743	9,5 Ed. R.	183,4
		6,195					

Befættningen bestod den 1ste Novbr. 1876 af 16 Rær; der afgik 1 i Novbr., 2 i Decbr. 1876, 1 i Februar, 2 i Maj, 1 i Oktbr. 1877, ialt 7 Stræ.; den 17de August indfattes 4 Rælvæ-
løer, den 29de August 4; det gennemsnitlige Antal er altsaa

13 Køer, 10 ere holdte Aaret rundt og have malket imellem 11,150 \bar{H} og 7,232 \bar{H} Mælk; alle 13 Køer have givet i Gjennemsnit efter Provemalkning 9,294 \bar{H} , ifølge Indvejningen 9,225 \bar{H} . Til 1 \bar{H} Smør er brugt 28,7 \bar{H} Mælk efter første Vejning, Svindet har været 3,5%, for hver Ko er Udbyttet derefter 321,4 \bar{H} Smør, fradrages Svindet, 310,2 \bar{H} ; det samlede Smørudbytte har været 4,178,8 \bar{H} , dels fyrnet og dels sødt Smør tilvirket ved Afføling i Is og Vand.

Osteudbyttet har været 5,648 \bar{H} , den er lavet efter Cheddar-Metoden med et Forbrug af 13,33 \bar{H} skummet og Rjerne-mælk til 1 \bar{H} frist Ost, og er solgt til 33,7 Ore pr. \bar{H} efter at være spundet 16%; 100 \bar{H} Rjernemælk og Skummetmælk er derefter indbragt til 2,12 Ore pr. \bar{H} , foruden Ballen, som har bragt 0,5 Ore pr. \bar{H} .

Køerne ere fortrinlige fynste Dyr, indkjøbte i deres bedste Alder; de holdes paa Stald den største Del af Aaret, sættes kun ud i den bedste Græstid og faa selv da, naar Græsset ikke er fuldt tilfredsstillende, et Tilskud af Kraftfoder; de passes og fodres med den største Omhu, og alle Overgange i Temperaturen som ved Fodringen gjøres saa læmpelige og lidet følelige, som det er muligt. Det overordentlige Resultat, der her er naaet, maa ubestridelig tilskrives den udmærkede Pasning og Pleje, der ikke alene gaaer ud paa altid at holde Kreaturerne under de bedst mulige Forhold, men tillige byde dem deres rigelige Ernæring under en saadan Form og i en saadan Sammensætning, at den bliver paa samme Tid i højeste Grad nærende og velmagende. Oliefagerne udblødes i Valle og blandes med det øvrige Kraftfoder samt raspede Køer i Hakkelse og henstaaer saaledes en Dags Tid; der lægges megen Bægt paa den Indflydelse, som Ballen i dette Tilfælde har paa Foderet; den synes ikke at være ubetydelig. — Som bekjendt give Køerne mest Mælk i de første Par Maaneder efter Kælningen, efter den Tid gaaer Mælken i Regelen jævnt tilbage, men i den nævnte Bedrift har man forstaaet at holde denne oppe, og derved fremkommer

det mærkværdige Udbytte; Køerne malkte for det meste efter Kælningen ikke meget mere, end hvad der er Tilfældet i gode Besætninger, men de vedbleve at malke godt. — Den Kunst, at faa Dyret til at omsætte den størst mulige Mæsse Næringsstof paa en fordelagtig Maade, er her drevet til en Højde, som vist kun er naaet faa Steder hertilands, og den hele Bedrift staar som et smukt Mønster paa et intensivt Agerbrug.

Som et interessant Modstykke til det her anførte skal her omtales et andet Kvæghold, hvorom velvillig Meddelelse er givet. — Besætningens Størrelse er 64 Køer, der have malket 302,408 *H* Mælk eller 4,725 *H* hver; af 297,074 *H* Mælk er tjærnet 11,564 *H* Smør, altsaa forbrugt 25,6 *H* Mælk til 1 *H* Smør; lægges Forhandlernes Bægtangivelse til Grund, bliver Forbruget 26,3 *H*; al Mælken er tjærnet, og Kjørnemælken er fodret op paa Svin; til hvilken Værdi denne er udbragt, er ikke angivet, men denne vil sandsynligvis bevæge sig omkring 1 Dre pr. *H*. Spørge vi nu, ved hvilke Midler dette meget smukke Resultat er opnaaet, da er Svaret meget mærkeligt; Fodringen opgives nemlig at have været følgende: Køerne, som alle goldes 8 Uger før Kælningen, faa 2 *H* knust Rug og 2 *H* Klid, en stor Givt Enghø foruden Halm og Smaafoder; efter Kælningen gives Agerhø i Stedet for Enghø og i Tilgidt til det nævnte Kraftfoder 12 Kvint knust Raps, men ingen Rapskager eller Rodfrugter. Rapsen er tilføjet, fordi Smørhandlerne fandt Smørret for tørt, og det nævnte ringe Kvantum har fuldstændig ophævet denne Fejl; naar der gaves mere end opgivet, har Smørret vist Tilbøjelighed til at blive for lindt; Grunden til, at Rapskager ikke anvendes, er angivet at være deres høje Pris og ofte mindre gode Kvalitet. — Sommergræsningen har været 27 Td. *L.* Agergræsning og 67 Td. *L.* middelmådig Eng.

Imod denne Fodring lader sig strax indvende, at Rug ikke er noget godt Malkefoder, at Rodfrugter mangle samt Rapskager, som man ellers holder for uundværlige dels for

den friske Smag, de meddele Smørret, men særlig fordi de ved deres store Indhold af kvælstofholdige Forbindelser samt krydrede Stoffer virke paa en Gang nærende, styrkende og pirrende Fordøjelsen; — og dog er Resultatet godt; Mælkeudbyttet er meget tilfredsstillende efter Mængden af det anvendte Kraftfoder, og Smørrets Kvalitet har været fin, hvilket fremgaaer af den høje Pris (127 Kr. i Gjennemsnit), som de fremsendte Salgsregninger fremvise.

Hvorledes forklares dette? — For det første maa Besætningen være god og taknemmelig og Højbjergningen betydelig, og for det andet skyldes Smørrets gode Kvalitet sikkert for den væsentligste Del den Omstændighed, at al Mælken fjernes, uden at Fløden udstilles først; ved denne Fremgangsmaade dækkes mange Mangler, som ellers fremkaldes under Flødeaffættningen, og det bliver muligt at lave fint Smør af Mælk, som, behandlet paa almindelig Maade, ikke vilde frembringe nogen velsmagende Vare. Mærkeligt er det ogsaa, at et saa ringe Tilskud af Kaps har været tilstrækkeligt til at levere den fornødne Olie til at blødgjøre Smørret, altsaa erstatte en enkelt Side af Kapslagernes Virkning. — Hvad man ellers vil indvende mod den anførte Fodring, saa maa det indrømmes, at Resultatet har været godt, og vil den end kun finde saa Efterlignere, saa har den valgte Fremgangsmaade dog i det mindste under de derværende Forhold sin Berettigelse og kan formaa at hævde sin Plads. — Her som tidligere er Gjødningen holdt udenfor Betragtningen; dennes Værd vil efter den sidstnævnte Fodringsmaade sikkert staa en Del tilbage for, hvad der produceres efter mere rationelle Foderblandinger.

De øvrige Mejeriberetninger, som med sædvanlig Smødekommen ere meddelte, skulle ikke denne Gang omtales nærmere; de ligne meget de i forrige Aar offentliggjorte og bære alle Bidnesbyrd om en dygtig, omsigtstfuld Ledelse af Kvægholdet og Mejeriet og fremvise et smukt Vederlag for den ydede Pleje og det benyttede Foder.

En Følge af den nyere Tids forbedrede Mejeridrift med dens nøjagtige Bogføring er ogsaa det, at man saa jævnlig under sin Virksomhed støder paa nye, oftest højest uventede Vanstueligheder, som man tidligere dels gled let hen over og dels slet ikke mærkede; disse Vanstueligheder optræde under forskellige Former alt efter de forskellige Mejerisystemer, der anvendes, og jeg behøver i saa Henseende kun at minde om den tidligere ikke ualmindelige Sygdom i Mælken, der kaldes „Dst i Fløden“; denne optræder alene i Bøttemejerier, og dens skadelige Virkninger ophæves ved, at Mælken afføles i Vand hurtigst muligt; den er derfor nutildags heller ikke frygtet saa meget og omtales derfor selvfølgelig sjældnere; men kan Afkølingssystemet end helbrede denne Sygdom, saa optræder der i Afkølingsmejerierne en anden, der paa Tider kan være ubehagelig nok, og som kan volde ikke ubetydelige Tab; jeg figter hermed til den Egenhed ved Mælken, som sædvanlig kaldes „Tunghed“ og som ytrer sig paa den Maade, at Fløden kun meget ufuldstændig affætter sig paa Mælken, der er hensat til Afkøling i et Vandbad, ja Flødeaffætningen synes næsten at gaa vanstueligere i samme Grad, som Afkølingen forstærkes; denne Sag er allerede omtalt i Docent Fjords interessante Forsøg fra Gjedsergaard og Sædingegaard, hvor Vanstueligheden især syntes at vise sig, naar Køerne om Efteraaret kom til at græsse paa Engen; men da denne Sygdom i Mælken nu omtales fra flere forskellige Steder og synes at kunne blive en besværlig Gæst i Bøttemejerierne, er der al Opfordring til at undersøge de Forhold, under hvilke den fremkommer, for, om muligt, at finde et Middel til at modvirke den.

Det er en Sagttagelse, som vist oftere er gjort, at de gammelmalvende Køers Mælk, naar disse om Efteraaret tages paa Stald, ikke egner sig til at behandles efter Afkølingsmetoden, men at Fløden affætter sig langt fuldstændigere, naar Mælken affies i Bøtter og altsaa bliver udsat for Mælkesyreens Paavirkning; dette Forhold er allerede omtalt i Docent Fjords Beretning, og nogle sammenlignende Forsøg,

som foretoges her paa Gaarden først i Novbr. d. A., bekræfte fuldkommen dette. — Men naar denne Tunghed optræder paa en Tid, da saa godt som alle Køerne have kælvet, ja selv i Græstiden, maa man søge Aarsagen andetsteds; Dr. Fleischmann omtaler, at denne samme Vansteligheid ved Flødeaffættningen viste sig i sidste Foraar paa Forsøgs-gaarden Raden i Mecklenburg, og han forklarer den som fremkaldt ved de mindre heldige Forhold, hvorunder Køerne befandt sig, idet Foderknapheden gjorde det nødvendigt, at indstrænke navnlig Strøelsen til det mindst mulige, hvilket ikke kunde undgaa at indvirke uheldig paa Dyrenes Velbefindende; denne Forklaring slaaer dog neppe til, den støttes ikke af andre Sagttagelser, og Hovedaarsagen maa sikkert søges ganske andre Steder.

Som et lille Bidrag til Løsningen af dette Spørgsmaal skal denne Gang omtales nogle Sagttagelser, der ere gjorte paa Gjeddesdal i April og Maj d. A., fordi de, uagtet de ikke give nogen Anvisning til Bekæmpelse af Ondet, dog pege i den Retning, hvor det mulig har sin Rod. Smørudbittet var hele Vinteren for ringe i Forhold til Mælken i Sammenligning med tidligere Aar, der brugtes omtrent 31 \bar{H} Mælk til 1 \bar{H} sprønet Smør med 36 Timers Stumning, men i April og Maj gif Forbruget lidt efter lidt op indtil 40 \bar{H} ; Foderet bestod paa den Tid af $\frac{1}{2}$ \bar{H} Rapskager, 1 \bar{H} Maltspirer, 2 \bar{H} Hvedeklid, 1 \bar{H} Majs, 3 \bar{H} Havre, 1 \bar{H} Byg, 20 \bar{H} Runkelroer og 1 Foder Hø foruden Halm; dette ændredes da til $1\frac{1}{2}$ \bar{H} Rapskager, 2 \bar{H} Maltrød, 1 \bar{H} Klid, 3 \bar{H} Havre og 1 \bar{H} Byg foruden Roer og Hø, men uden Virkning; en kemisk Undersøgelse viste desuden, at Mælken ikke manglede Fedt, thi da Forbruget var 34,5 \bar{H} Mælk til 1 \bar{H} Smør, indeholdt den afflummede Mælk ifølge Cand. polyt. Storchs Undersøgelse endnu 1,06% Fedt, altsaa omtrent det dobbelte af, hvad der ellers ansees for normalt; Forbruget vedblev som sagt at stige, indtil det hen imod Midten af Maj naaede 38 à 40 \bar{H} , medens tre Kjærninger af Mælk (400 \bar{H} hver Gang udtaget af Dagens sammenblandede Mælkemængde) viste et

Forbrug af gennemsnitlig 28,5 \bar{A} Mælk til 1 \bar{A} Smør. — Den 17de Maj kom det halve Antal Køer ud, løse paa Græs; Græsmælken affledes for sig og Staldmælken for sig, men Fløden blandedes sammen, og Forbruget sank derved til 35,5 \bar{A} ; efter at dette var prøvet i 3 Dage, blandedes Stald- og Græsmælken sammen før Opfiningen i de to næste Dage. Denne sidste Mælk synes at have haft en heldig Indvirkning paa den tunge Staldmælk, thi Forbruget sank derved til 33,5 \bar{A} ; — den 22de Maj kom alle Køerne ud løse, om Matten toges de paa Stald, fik de første Dage Kraftfoder foruden Hø og Halm og efter 4 Dages Forløb kun Hø og Halm. Forbruget var da indtil den 29de Maj 30 à 31 \bar{A} , den Dag bleve de tøjrede paa første Mars Kløver, og der brugtes af denne første rene Græsmælk kun 25,7 \bar{A} til 1 \bar{A} Smør; Dagen efter var Forbruget 26,4 \bar{A} . — Mælken var under hele Perioden behandlet ens, den affledes i rindende Vand til 6 $\frac{1}{2}$ ° R., skummedes første Gang efter 24 Timer, anden Gang 12 Timer senere, og Fløden tjærnedes syrnnet.

Det fremgik saavel af den kemiske Analyse som af de omtalte Kjærningsforsøg, at Mælken ingenlunde manglede Fedt, men dette kunde ikke med tilstrækkelig Rethed stige op til Overfladen, og en Del blev tilbage fordelt i den skummede Mælk; denne Egenhed ved den tunge Mælk forklarer Cand. polyt. Storch som begrundet i den uopløste Tilstand, hvori Ostestoffet befinder sig; naar han behandlede saadan abnorm Mælk med Æther, viste den ogsaa forskjellige afvigende Kjendetegn, Ostestoffet udfiller sig saaledes som hvide Fnug, og den reagerer stærkt kjendelig alkalisk ved at behandles med Kulsyre i Mod sætning til sund Mælk, som viser en svag syrlig Reaktion. Som en anden Mærkelighed, der iøvrigt finder sin Forklaring i det anførte, skal omtales, at Fløden var meget vanskelig at syrne før Kjærningen; den maatte opvarmes til 20° R. og holdes i 20 Timer ikke under 17°, for at blive passende syrnnet, medens dette ellers plejer at kunne naaes i 12 Timer ved en Begyndelsesvarme af 15°. — Hvorfra stammer nu

denne Sygdom i Mælken? Er den fremkaldt ved en sygelig Tilstand hos Køerne, eller stammer den fra Foderet?

Det sidste synes rimeligst, idetmindste var der intet at bemærke hos Dyrene; det vil erindres, at Forandringen i Foderets Sammensætning ingen Virkning udøvede, først da Køerne kom paa Græs, blev Forholdet bedre, men den abnorme alkaliske Reaktion vedblev dog lige saa længe, om end stadig aftagende, som Køerne fik tørt Foder ved Siden af Græsset. Der brugtes 31 *H* af Mælken fra den 28de Maj, men i de to følgende Dage, da Køerne udelukkende fik Græs, var Forbruget 26 *H*, og Mælken reagerede syrlig. — I de første Dage, Køerne vare løse paa Græs, fik de foruden Hø og Halm sædvanligt Kraftfoder om Aftenen, i de sidste derimod alene Hø og Halm; at Kraftfoderet blev taget fra dem, havde imidlertid ingen Indvirkning paa Smørudbyttet, og det ligger derfor nær at antage, at Skylden er at søge hos Høet eller Halmen eller begge Dele i Forening. For om muligt at faa lidt Klarhed i dette Forhold, holdtes to Køer, der ikke malkede meget, paa Stald fra den 29de Maj til midt i Juni og fodredes paa følgende Maade: indtil den 3die Juni udelukkende Hø (mest bestaaende af Timothe og Rajgræs), Mælken blev stadig prøvet med Rosolsyre og viste sig ikke fuldt normal, den reagerede svagt alkalisk, men ikke i nogen fremtrædende Grad; fra den 3die Juni om Aftenen fik de to Køer udelukkende Halm, blandet Bhg-, Havre- og Hvedehalm indtil den 8de om Aftenen. Mælken blev som Følge deraf i jævnt stigende Grad mere abnorm, den 5te om Morgenen var den alkaliske Reaktion meget stærk og vedblev, indtil Køerne den 8de om Aftenen atter fattes paa Hø alene, Mælken blev da atter mere normal skjøndt ikke aldeles, den vedblev stadig at vise sig svag alkalisk i Sammenligning med Græsmælken.

Da alt saaledes pegede hen til Halmen som den egentlige Aarsag til Mælkens afvigende Karakter, blev en Prove udtagen og indsendt til Steins Laboratorium, for der at underkastes en fuldstændig Analyse, i den Tanke at denne Undersøgelse

mulig kunde give yderligere Bidrag til Besvarelse af Spørgsmaalet.

Den 13de August blev Analysen sendt tilbage fra Laboratoriet, og med den fulgte et Brev fra Cand. polyt. Storch, som jeg tillader mig at benytte; det lyder:

„I det der hermed sendes Dem fra B. Steins Laboratorium en Analyse af den indsendte Halmprøve, skal jeg tilføje nogle Bemærkninger, som skulle belyse det ejendommelige ved Prøven. Ved Sammenligningen af dens kemiske Bestanddele med Gjennemsnitsanalyser af lignende Halmblending, har jeg betragtet den som en Blanding af lige Dele Havre- og Hvedehalm, hvilket ifølge Undersøgelsen den nærmest repræsenterer. Benyttes Middeltallene for Havre- og Hvedehalmanalyser, saaledes som disse ere angivne af Dr. Th. Ditrich og Dr. S. König (Zusammensetzung und Verdaulichkeit der Futtermstoffe, Berlin 1874) faaes følgende Middelanalyse for en Blanding af lige Dele af hver:

i 100 Dele af	Vand	Æggehvide-stoffer	Fedt	Stivelse-stoffer	Fersstof	Aske
Hvedehalm	13,55	3,03	1,10	40,90	37,48	3,94
Havrehalm	13,65	4,55	1,64	36,95	37,97	5,26
Blanding af lige Dele af hver	13,59	3,79	1,37	38,92	37,73	4,60
Halmprøver fra Gjeddesdal	13,52	3,53	2,00	38,66	38,12	4,17

Heraf sees, at den undersøgte Halmprøve næsten fuldstændig ligner i Sammensætning Middelanalysen af Hvede- og Havrehalm og kun afviger lidt ved Mindreindhold af Æggehvide-stoffer og Aske. — Lidt anderledes stiller Forholdet sig, naar de enkelte Askebestanddele i Halmprøven sammenstilles med Middelsammensætningen af Asken af Blandingen. De nævnte Halmforters Aske indeholde ifølge Wolff og Heiden nemlig følgende Askebestanddele (se nedenfor), hvoraf Askesammensætningen af Blandingen af lige Dele Havre- og Hvedehalm er beregnet.

§ 100 Dele Halm er ifølge Heiden :

	Kali	Natron	Kalk	Magnesia	Fosforfyre	Svovlsyre	Klorsyre	Klor	Jernbeite
Hvedehalm	0,615	0,098	0,307	0,143	0,194	0,088	3,311	0,123	0,046
Havrehalm	0,888	0,207	0,343	0,154	0,157	0,157	1,904	0,161	0,074
Blanding af lige Dele	0,751	0,152	0,325	0,148	0,175	0,122	2,607	0,142	0,060
Halm fra Gjeddesdal	1,080	0,260	0,260	0,170	0,130	0,320	1,860	0,010	0,080

Heraf sees, at den mest fremtrædende Forskjel findes i Kali- og Natronmængden, der i Halmprøven er større, end Middelsanalysen angiver for Blandingen af Hvede- og Havrehalm. — Endvidere Kalk- og Fosforfyremængden lidt mindre i den undersøgte Halmprøve end i Blandingen. Paafaldende er endelig det større Indhold af Svovlsyre og det ringe Indhold af Klor i Halmprøven. Da Mængden af Kali og Natron aldrig findes angiven saa høj, som den her er funden, maa denne Halmprøve altsaa være rigere paa disse Stoffer, end det plejer at være Tilfældet i en Blanding af Hvede- og Havrehalm. Da Eggeghvidestofferne og Astebestanddelene ere knyttede nøje til hinanden, er det ikke umuligt, at Mælkens abnorme Beskaffenhed ved Benyttelsen af dette Stof som Foder staaer i Sammenhæng med det paaviste høje Indhold af Alkalier. Beregnes de forskjellige Astebestanddele i Halmprøven og i Blandingen proportionalt med Indholdet af Eggeghvidestoffer, fremtræder denne Forskjel endnu tydeligere.

§ 100 Dele Eggeghvidestoffer findes nemlig:

	Kali	Natron	Kalk	Magnesia	Fosforfyre	Svovlsyre
Blanding af Hvede- og Havrehalm	20,00	4,00	8,60	3,90	4,62	3,20
Halmen fra Gjeddesdal	30,60	7,36	7,36	4,81	3,68	9,06

B. Storch."

Som det af dette Brev vil sees, er der i dette Tilfælde virkelig Forhold tilstede, som give Ret til at formode, at Mælkens abnorme Bestaffenhed er at søge i Foderets Sammensætning, og det ligger nær at antage, at den alkaliske Reaktion, som Mælken viser, naar den er „tung“, stammer fra Foderets ualmindelig store Indhold af Kali og Natron. — Om denne Gisning er rigtig, vil først kunne afgjøres, naar der en Gang foreligger et større Materiale af Undersøgelser over dette Forhold; om denne Forklaring kan slaa til, naar Sygdommen optræder under andre Forhold, saaledes i Græstiden, som enkelte Steder angives, maa foreløbig staa hen; men det er at formode, at denne Sygdom vil vise sig hyppigere og blive mere kjendt, alt som Anvendelsen af Æs i Mejerierne bliver mere og mere almindelig, og det vil derfor sikkert være heldigst, om man er paa sin Post imod den, og det er at haabe, at de, som blive hjemføgne, ville nøje følge dens Udvikling og notere dens Gang, da det først, naar en længere Række Sagttagelser foreligger, er muligt at finde Midler til Forebyggelse. — Hvad der i det foreliggende Tilfælde har frembragt det store Indhold af Alkalier i Halmen, er vanskeligt at bedømme, det er sandsynligt, at Halmen det ene Aar ikke har samme Lem. Sammensætning som det andet. Vejrforholdene, om Aaret er tørt eller vaadt, koldt eller varmt, ville foruden Jordbundsforholdene sikkert være af gennemgribende Betydning.

Skulde det nu virkelig vise sig, at Mælkens Tunghed kan henføres til Foderets større Rigdom paa Alkalier, saa synes det ikke ganske urimeligt at antage, at denne maatte kunne modvirkes ved en eller anden Tilfætning til Foderet; — først og fremmest gjælder det dog om at komme paa det rene med de Forhold, der fremkalde Sygdommen, og her er sikkert endnu en vid Mark at arbejde paa.

Gjebdesdal, December 1877.

H. Valentiner.

Mejeriberetning fra Fyen.

Det forløbne Aar maa for de fleste Mejeriers Bedkommende betragtes som et mindre godt Mejeriaar. Spørger man om Grundene hertil, da kunne disse ikke søges i lave Smørpriser; thi vel have de fleste større Gaarde, ved Salg til Dagsprisen, i dette Aar kun naaet i Gjennemsnit 118 à 119 Kr. pr. 100 Pd. Smør, medens de ifjor ved Salg paa samme Maade naaede c. 123 Kr. pr. 100 Pd.; men de fleste større Mærker af fyrnet Smør bleve ifjor Efteraar solgte til høje Priser, indtil 127 Kr. pr. 100 Pd. Smør, for hele Aaret indtil 1ste November 1877, saaledes at den fyenste Mejeribruger vistnok i Gjennemsnit ingensinde før har havt saa høj en Pris for sit Smør som i Aaret indtil 1ste November 1877. Heller ikke kan Grunden søges i lave Ostpriser. Den opnaaede Gjennemsnitspris for 1 Pd. Ost varierede for større Gaarde i Aaret indtil 1ste November 1876 mellem 21 og 25 Ore, medens den i sidste Aar har været 24 à 28 Ore for almindelig Stummetmælksost. Derimod kunne de lave Svinepriser nok have bidraget til at trykke Mejeriernes Udbytte; men den egentlige Grund til, at det sidste Aar maa betragtes som et mindre godt Mejeriaar, maa dog søges i et gennemgaaende mindre Udbytte, saavel af Mælk som af Smør og Ost, end i de nærmest foregaaende Aar. Aarsagerne hertil ere flere. Kærne kom i Efteraaret 1876 flere Steder ind i mindre god Foderstand, der maatte mange Steder hele Vinteren igjennem spares stærkt paa Halm og Hø; Foraaret i 1877 var meget uheldigt for Græssets Væxt, hvorved det blev nødvendigt at holde Kærne længe paa Stald, hvor man paa nogen Maade kunde; men dette lod sig ofte kun gennemføre ved hderligere

at knibe paa Fouragen, og da saa Kvæget endelig kom paa Græs, viste dette sig ved den pludselig indtrædende Varme med Tørke meget udrøjt, hvorfor Flere saa sig nødsagede til i Juli Maaned at tage Køerne paa Stald eller give dem Kraftfoder paa Græs. Først midt i Juli kom Græsset rigtig i Bæxt igjen; men den Gang havde Køerne sat saa meget af paa Mælken, at den ikke rigtig vilde komme igjen.

Kreaturerenes Sundhedsstilstand har været tilfredsstillende. Paa nogle Gaarde i det nordøstlige Fyen var Kalvefastning temmelig almindelig i forrige Vinter; men ellers har Sundhedsstilstanden været bedre end man egentlig kunde vente efter de mange bratte Overgange saavel i Fourage som Vejrlig. Enkelte Steder, hvor Foderet og navnlig Høet slap op i April Maaned, vare Fordøjelsesslidelser temmelig almindelige, og i den stærkeste Regnperiode i Juli og August optraadte enkelte Tilfælde af Yverbetændelse og Trommesyge; men ingen af disse Sygdomme antog nogen stærk eller ondartet Karakter. Blandt Svin har der af og til hersket en Del Dødelighed, navnlig har Stivsyngen viist sig paa flere Steder temmelig haardnakket. Mange Gaarde have haft megen Dødelighed blandt Grisene, og Flere have derfor helt opgivet Tillæg. Betongulve uden rigelig Strøelse, daarligt Afløb for Urinen og daarlig Ventilation vise sig aldeles fordærvelige for Tillæg.

For større Fremskridt i Mejeridriften har det forløbne Aar ikke været heldigt. Der har hele Aaret hersket Pengeknaphed, og Smørpriserne dalede allerede i April Maaned betydelig og saaledes, at alt Liv i Smørhandelen dermed var forbi for hele Aaret. Fra Smørhandlerne hørtos idelig Klager over Smørrets Uholdbarhed, dels formentlig fremkaldt ved de hyppige Forandringer i Temperatur og Fodring og dels ogsaa ved, at Smørret af de Handlende fattes hen, for at oppebie bedre Konjunkturer. Kun enkeltvis er der anlagt Ismejerier, f. Ex. paa Brabesborg ved Alsens; men ellers er der som Regel ikke gjort nye eller hensigtsmæssige Ændringer i Mejerierne. I det sydøstlige Fyen er det dog tydeligt, at

flere og flere af Bønderne komme ind paa en bedre Produktion; men ellers staa disse lige saa nær iaar som ifjor og muligvis endnu flattere; navnlig var der enkelte Gaardmænd, som i sidste Aar vare saa heldige at sælge hele deres Produktion til 114 à 120 Kr. pr. 100 Pd., uden egentlig at være mere Fremstridsmænd end andre, og som heller ikke endnu levere bedre Varer. Disse Mænd maa nu nøjes med c. 80 Ore pr. Pd. Smør, og for Flere vil dette vistnok medføre, at de lade Mejerisagen falde igjen. Blandt Fremstridt af Interesse for Mejerivæsenet maa endnu nævnes, at Firmaet Blumenfaadt i Odense ved Ihærdighed og Dngtighed har opnaaet at fremstille en Osteløbe, der saavel i Styrke som i Godhed og Holdbarhed er mindst lige saa god som den hidtil brugte.

Om Spørgsmaalet om Oprettelsen af Fællesmejerier maa kaldes et Fremstridt paa Mejerivæsenets Omraade eller ej, er det vanskeligt at anstueliggjøre, saa længe det ikke kan oplyses, hvor meget Gaardmændene i Almindelighed bringe ud af deres Mælk. Paa Grund af den fuldstændige Mangel paa Regnskab i saadanne Mejerier, hvorfra det nærmest skulde betale sig at sælge Mælken, er dette imidlertid ingen let Op-gave. — Efter forskjellige indhente Oplysninger maa det kaldes lavt regnet, naar man anslaaer Forbruget af Mælk til 1 Pd. Smør til 40 Pd., og højt regnet, naar Gjennemsnitsprisen af 1 Pd. Smør ansættes til 80 Ore. Regnes dernæst Bærdien af stummet Mælk, Valle og Kjørnemælk efter 1 Pd. nymalket Mælk til 1½ Ore, faaes 3½ Ore pr. Pd. nymalket Mælk eller 14 Ore pr. Rande.

Efter Opgivende fra tre af vore bedre Fællesmejerier have Mælkpriserne, som ere betalte Bonden i de to sidste Aar, været, angivne i Ore pr. Rande à 4 Pd.:

3 Aaret	November	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober
fra Novbr. 1875 til Novbr. 1876 . .	15	16	17	18	18	15	15	15	16	15	18	18
fra Novbr. 1876 til Novbr. 1877 . .	18	18	18	17	17	15	14	13	15	15	16	15

Dette giver i Gjennemsnit for det første Aar 16,33 Dre pr. Rande og for det sidste Aar 15,92 Dre pr. Rande, hvortil endnu kommer, at et enkelt Fællesmejeri (i Sanderum) har betalt Mælken endnu højere, men rigtignok heller ikke givet noget Nettoudbytte. — Kvaliteten af Smørret fra Fællesmejerierne har gennemgaaende været meget god, for enkelstes Bedkommende endogsaa ligefrem fineste fyrnet Smør. Saa Fællesmejerierne derimod over til Sødkjærning, have de som oftest haft flere Vanskeligheder at kæmpe imod; men det vil dog sees af den Extract af Regnskabet for et Fællesmejeri, som meddeles paa Tabel A Nr. 16 i denne Beretning, at Smørret derfra er hjærnet sødt og har naaet i Gjennemsnit 3die Klases Priser.

Det synes saaledes at være sikkert, at Fællesmejeriernes Fortjeneste ikke gaaer fra Mælkeproducenten, men at der ved dem tilføres Landet i sin Helhed en betydelig Extraindtægt fra Udlandet, idet den Smørmængde, som kan udføres, baade forsøges kvantitativt og kvalitativt ved dem. Den fyneste Gaardmand er som Regel henvist til at tage en stor Del af sine Indtægter igjennem Mælken og dens Produkter, og det maatte altsaa være en stor Fordel, naar der kunde blive oprettet mange gode Fællesmejerier. Spørgsmaalet bliver imidlertid, om Gaardmanden ikke selv burde og kunde indvinde den Fortjeneste, som ved Fællesmejeriers Oprettelse tilfalder disses Ejer eller Bruger. Dette Spørgsmaal maa ubetinget besvares bekræftende. Der er allerede nu mange smaa Mejerier, som udbringe deres Mælk i lige saa meget, undertiden mere, som de større. En anden Sag er det, om vore Gaardmænd og Gaardmandskoner i en nær Fremtid ville tage sig sammen til at drive et ordentligt Mejeri, som kan give Udbytte. Dette troer jeg ikke vil blive Tilfældet med ret mange, og omendstjondt Oprettelsen af et Fællesmejeri paa en Egn selvfølgelig snarest vil bidrage til at formindste disses Tal, troer jeg dog, at Fremkomsten af ret mange gode Fællesmejerier maa hilses med Glæde som bidragende mægtig til et større Udbytte af

Køerne paa de mindre Gaarde, og derigjennem til at forege Landets Indtagtskilder. Den væsentligste Ulempe for Fællesmejerierne er Vansteligheden ved at faa Bønderne til at sælge dem tilstrækkelig Mælk, fordi Brugere af de gammeldags Smaamejerier aldeles intet Regnskab føre, altsaa ikke kjende den Værdi, Mælken har for dem, og derfor altid overvurdere den.

Af nye Fællesmejerier er der i det sidste Aar oprettet nogle faa og mindre, saaledes i Ullerslev, Davinde og Hølluf. Ørsted Fællesmejeri og Frøbjerg Mejeri ere standsede paa Grund af Underballance, hvilket dog væsentligst er begrundet i slet Administration og Ukjendskab til Forretningen.

Med Folkeholdet har det iaar taget en heldig Vending. Mejeripiger har det dog endnu i Sommer været vansteligt at faa, navnlig i det sydøstlige Tjen. Fra samme Egn meddeles ogsaa, at der for næste Sommer fordres af Mælkepiger over 60 Kroner i Løn. Derimod synes det, som det Overmod og den Opsætsighed, der i nogle Aar var i almindelig Tiltagen i hele Tyendeklassen, dog nu paa Grund af Tidernes Forandring ere ved at tabe sig.

Ligesom ifjor seer jeg mig ogsaa iaar, ved velvillig Smødekommens fra flere Landmænd, i Stand til at meddele Uddrag af flere Mejeriregnskaber. Salt har jeg modtaget 12 saadanne. Fem Gaarde (nemlig Nr. 1, 2, 3, 8 og 10 i Beretningen fra ifjor) have desværre ikke meddelt mig deres Regnskab iaar; derimod have 7 Mejerier, nemlig de ifjor og iaar mærkede Nr. 4, 5, 6, 7, 9, 11 og 12, atter meddelt Regnskaber, og endelig er der modtaget Regnskaber fra 5 nye Mejerier, nemlig Nr. 13, 17, 14, 15 og 16. Af disse er imidlertid Nr. 16 fra et Fællesmejeri, og Regnskabet har den væsentlige Mangel, at Kvantummet for udvejet Smør ikke er anført, hvorfor Svindet ikke kan beregnes, ligesom udvejet Ost heller ikke er anført, og den erholdte Pris for Smørret kun er angivet at være gennemsnitlig 3die Klasses Priser for sødt Smør, hvorefter jeg ikke har turdet paatage mig at udregne den erholdte virkelige

Gjennemsnitspris for Smørret. Dette Regnskab egner sig derfor kun til at give et overfladisk Indblik i Udbyttet af Mælken i et Fællesmejeri.

Det for Nr. 17 meddelte Mejeriregnskab er fra en stor Gaard, beliggende i umiddelbar Nærhed af en By, og har nærmest Interesse paa Grund af det opgivne Mælkeudbytte og den høje Pris, hvortil Smørret er udbragt ved Salg paa Torvet, nemlig til 130 à 160 Ore pr. Pd.

Ved Gaarden Nr. 4 mangler desværre Opgivelse af den til Ostelavning brugte Mælk, og ved Gaarden Nr. 13 er den i Huset brugte Ost ikke opført, hvorfor jeg har opført efter Skjon et Forbrug af 1000 Pd. Ost; men det derved fremkommende Svind, 37,9 pCt., er saa stort, at det umulig kan være rigtigt. Ved Nr. 11 mangler Oplysning om den udvejede Ost.

Der haves saaledes fuldstændige Regnskaber fra ialt 7 Mejerier, hvoraf de 4 ogsaa ifjor meddelte fuldstændige Regnskaber over Smør- og Ostelavningen, hvorimod Nr. 12 ifjor kun indsendte Regnskab for 5 Maanedere.

Om de enkelte Gaardes Kobesætning, Mejerisystem etc. skal meddeles følgende.

- Nr. 4. Kobesætningen er af Angler- og spenskt Race.
 Udslagstid 1877 for Dagen den 22de Maj, for Ratten den 26de Maj.
 Mejerisystem: Bøtter, fyrnet Smør og almindelig Mejerioft.
 Antallet af Køer 1ste Novbr. 1876: 1 Stk. 2 Aars Kvier, 18 Stkr. 3 Aars, 5 Stkr. 4 Aars, 59 over 4 Aar, 2 nyindsatte Køer.
 Græsningsareal: 1 Td. Land (1ste og 2det Aars Kløver) pr. Ko.
- Nr. 6. Kobesætningen er af Angler- og Ayrshire-Race.
 Indbindingstid 1876 for Ratten den 18de Septbr., for Dagen den 15de Oktbr.
 Udslagstid 1877 for Dagen den 22de Maj, for Ratten den 30te Maj.

Mejerisystem: Bøtter, fyrnet Smør og alm. Mejeriofst.
 Antallet af Køer 1ste Novbr. 1876: 3 Stkr. 3 Aars
 Kvier, 4 Stkr. 4 Aars Køer, 9 Stkr. ældre.

Græsningsareal: 16 Tdr. Vand Agergræs og Efter-
 græsset paa 8 Tdr. Vand Eng.

Nr. 7. Kobesætningen er af blandet Angler-, jydsk og hol-
 stenst Race.

Indbindingstid 1876 for Ratten den 6te Oktbr., for
 Dagen den 3die Novbr.

Udslagstid 1877 for Dagen den 15de Maj, for
 Ratten den 26de Maj.

Mejerisystem: Bøtter, fyrnet Smør og alm. Mejeriofst.
 Antallet af Køer 1ste Novbr. 1876: 4 Stkr. 2 Aars
 Kvier, 2 Stkr. 3 Aars Køer, 1 Stk. 4 Aars,
 27 ældre.

Græsningsareal: 24 $\frac{1}{2}$ Tdr. Vand Agergræs, 8 $\frac{3}{4}$
 Tdr. Vand Eng samt Eftergræsset paa 11 Tdr.
 Vand flaaet Eng.

Nr. 9. Kobesætningen er af blandet Angler- og fynst Race.
 Eget Tillæg.

Indbindingstid 1876 for Ratten den 10de Septbr.,
 for Dagen den 20de Oktbr.

Udslagstid 1877 for Dagen den 23de Maj, for
 Ratten den 6te Juni.

Mejerisystem: Emaillerede Zernfade, fyrnet Smør,
 almindelig Mejeriofst. 3 Juli—Septbr. Afsøling
 med Vand og Is.

Besætningen 1ste Novbr. 1876: 2 Stkr. 1 $\frac{1}{2}$ Aars,
 2 Stkr. 2 Aars og 6 Stkr. 3 Aars Kvier, 6
 Stkr. 4 Aars og 23 Stkr. ældre Køer.

Nr. 13. Kobesætningen er af blandet Angler- og fynst Race.

Indbindingstid 1876 for Ratten den 10de Oktbr.,
 for Dagen den 30te Oktbr.

Udslagstid 1877 for Dagen den 18de Maj, for
 Ratten den 28de Maj.

Mejerisystem: Bøtter af Metal, fyrnet Smør og almindelig Mejeriofst.

Befætningen 1ste Novbr. 1876: 10 Stkr. 2 Aars og 8 Stkr. 3 Aars Kvier, 9 Stkr. 4 Aars og 34 ældre Køer. 11 Stkr. nyindsatte Køer.

Græsningsareal: 1 Td. Land pr. Ko, mest Klovergræs.

Nr. 5. Kobefætningen bestaaer af Angler-, nordflesvigsk og fynsk Race.

Indbindingstid 1876 for Ratten den 11te Septbr., for Dagen den 20de Oktbr.

Udslagstid 1877 for Dagen den 15de Maj, for Ratten den 22de Maj.

Mejerisystem: Bøtter om Vinteren, Vandmejeri om Sommeren, fyrnet Smør, almindelig Mejeriofst.

Befætningen 1ste Novbr. 1876: 3 Stkr. 2 Aars og 8 Stkr. 3 Aars Kvier, 9 Stkr. 4 Aars og 26 ældre Køer, 3 Stkr. nyindsatte Køer.

Græsningsareal: 0,88 Td. Land pr. Ko.

Nr. 17. Kobefætningen bestaaer af rødt Kvæg af Landracen (saakaldet Angler iblandet).

Indbindingstid 1876 for Ratten den 18de Oktbr., for Dagen den 7de Novbr.

Udslagstid 1877 for Dagen den 15de Maj, for Ratten den 20de Maj.

Mejerisystem: Vandmejeri med iblandet Is, fyrnet Smør, almindelig Mejeriofst.

Befætningen 1ste Novbr. 1876: 8 Stkr. 2 Aars og 11 Stkr. 3 Aars Kvier, 13 Stkr. 4 Aars og 118 ældre Køer.

Græsningsareal: 100 Tdr. Land Agergræs og 100 Tdr. Land Eng efter Slæt.

Køerne i Gjennemsnit givet 4936 Pd. Mælk.

Nr. 11. Befætningen rekrutteres ved Indkjøb.

Mejerisystem: Vandmejeri, sødt Smør.

- Nr. 12. Kobesætningen er af fyenssk Race.
 Indbindingstid 1876 for Ratten den 10de Oktbr.,
 for Dagen den 1ste Novbr.
 Udslagstid 1877 for Dagen den 22de Maj, for
 Ratten den 25de Maj.
 Mejerisystem indtil August: Ismejeri, Aftøling til 2°,
 12 Timers Stumning, sødt Smør.
 — Resten af Aaret: Vandmejeri 7¹/₂° R., 12 Timers
 Stumning, sødt Smør, Efterstumning, syrnnet Smør.
 — Indtil April: Exportost, senere Chester Stummet=
 malksost.
 3 Gjennemsnit brugt ved Ismejeri 34,0 Pd. Mælk
 til 1 Pd. udvejet sødt Smør,
 — ved Vandmejeri 38,4 Pd. Mælk til 1 Pd. do. do.
 Besætningen 1ste Novbr. 1876: 5 Stkr. 2 Aars og
 5 Stkr. 3 Aars Kvier, 2 Stkr. 4 Aars og 33
 ældre Køer, 3 Stkr. nyindsatte Køer.
- Nr. 14. Kobesætningen er af Angler- og fyenssk Race.
 Indbindingstid 1876 for Ratten den 16de Septbr.,
 for Dagen den 16de—28de Oktbr.
 Udslagstid 1877 for Dagen den 20de Maj, for
 Ratten den 29de Maj.
 Mejerisystem: Bøtter, Rjærning af al Mælken, som
 om Sommeren aftøles ved Vand og Is, syrnnet Smør.
 Besætningen 1ste Novbr. 1876: 3 Stkr. 2 Aars og
 3 Stkr. 3 Aars Kvier, 10 Stkr. 4 Aars og 35
 Stkr. ældre Køer, 11 Stkr. nyindsatte Køer.
 Græsningssareal: 40 Tdr. Land Ager og 10 Tdr.
 Land Eng; Engen og 10 Tdr. Land Ager forud slaaet.
 27,77 Pd. Mælk til 1 Pd. udvejet Smør.
- Nr. 15. Kobesætningen bestaaer af fleskvigsk Race.
 Indbindingstid 1876 for Ratten den 2den Oktbr.,
 for Dagen den 2den Novbr.
 Udslagstid 1877 for Dagen den 16de Maj, for
 Ratten den 27de Maj.

Mejerisystem: Kjøring af al Mælken, mildt fyrnet Smør, almindelig Mejerioft.

Befætningen 1ste Novbr. 1876: 20 Stkr. 3 Aars Kvier, 10 Stkr. 4 Aars og 36 Stkr. ældre Køer.

Græsningsareal pr. Ko: $\frac{5}{6}$ Td. Land frodig 2den Aars Græs og $\frac{5}{12}$ Td. Land Eftergræsning.

Paa Tabel A er søgt at udfinde den Værdi, hvortil Mælken er udbragt saavel ved Smør- som Osteproduktion, og endelig Ballens og Kjørnemælkens Værdi pr. Pbd. nymalket Mælk. I Tabellens to sidste Rubrikker er opført for hver enkelt Gaard det Beløb i Kroner, hvortil en Ko's Mælk i Gjennemsnit er udbragt, baade uden at medtage det Beløb, hvormed Svineholdet har betalt den fortærede Valle og Kjørnemælk og med Indtægten herfor. Den sidste Rubrik angiver altsaa de respektive Mejeriers Bruttoindtægt af den af en Ko i Gjennemsnit givne Mælkemængde.

Værdien af 1 Pbd. nymalket Mælk er for hver enkelt Gaard udfunden ved følgende Beregning, idet Nr. 12 vælges som Exempel:

32,⁸⁷ Pbd. Mælk give 1 Pbd Smør af Værdi 130,¹³ Ore, er
pr. Pbd. Mælk 3,⁹⁶ Ore,

5,⁵⁷ Pbd. Kjørnemælk,

26,⁸⁰ Pbd. stummet Mælk,

Salt 32,⁸⁷ Pbd. Mælk.

(Der er altsaa intet Svind beregnet, hvilket har sin Grund i, at et saadant ikke kan beregnes af det modtagne Materiale.)

26,⁸⁰ Pbd. stummet Mælk og

3,⁷⁶ Pbd. Kjørnemælk (14,^a pEt.)

Salt 30,⁰⁶ Pbd., som give 2,²⁵ Pbd. frist = 1,⁷⁸ Pbd.

moden Ost

og 27,⁸¹ Pbd. Valle.

Salt 30,⁰⁶ Pbd.

Oversjores 3,⁹⁶ Ore.

Overført 3,96 Dre.

1,78 Pbd. moden Ost à 31,95 Dre giver ialt 56,87 Dre,
 er pr. Pbd. Mælk 1,78 —
 Til Svinefoder bliver 1,81 Pbd. Kjørnemælk à 1,125 Dre
 og 27,81 Pbd. Valle . . . à 0,45 —

Salt 29,62 Pbd., udbragt til
 ialt 14,55 Dre, hvilket er pr. Pbd. Mælk 0,44 —

Salt er 1 Pbd. nymalket Mælk udbragt i = 6,18 Dre.

Som det sees af Anmærkningen paa Tabel A er Værdien af Kjørnemælken og Ballen for Gaardene Nr. 6, 9, 5 og 12's Bedkommende anført efter Skjøn, fordi der paa de meddelte Regnsfaber ikke er oplyst noget herom. Den anførte Værdi, 1,125 Dre pr. Pbd. Kjørnemælk og 0,45 Dre pr. Pbd. Valle, er hvad disse to Fodringsmidler i Regnsfabsaaret indtil 1ste November 1877 ere udbragte til ved Opfodring paa Svin paa Gaarden Nr. 7. For nærmere at forklare, hvorledes Værdierne ere fremkomne, meddeles herved denne Gaards Svineregnsfab i Aaret fra 1ste November 1876 til 1ste November 1877:

Svinebesætningen bestod den 1ste November 1876 af ialt 1 Orne og 24 Svin af Værdi c. 1000 Kr.

Den 1ste November 1877 bestod den af 1 Orne og 27 Svin af Værdi c. 1000 Kr.

Indtægt:

Produceret 5824 Pbd. levende Vægt af Svin udbragt til
 1932 Kr. 41 Dre.
 3 Springpenge for fremmede Søer for Ornen 74 — 50 —

Summa Indtægt 2006 Kr. 91 Dre.

Udgift:

For Svinenes Pasning . 51 Kr. „ Dre.
 450 Pbd. Rugflid 28 — 35 —
 1100 Pbd. Majs 71 — 90 —
 660 Pbd. Kræter 46 — 20 —

Overføres 197 Kr. 45 Dre. 2006 Kr. 91 Dre.

	Overtørt 197 Kr. 45 Dre.	2006 Kr. 91 Dre.
978 Pbd. Efterhvede à 7 Dre	67 — 90 —	
14,341 Pbd. Bygggrut à 7, ^a		
Dre	972 — 29 —	
6000 Pbd. Hvedehalm til		
Strøelse	30 — „ —	
4540 Pbd. skummet Mælk		
à 2 Dre	90 — 80 —	
Rjøffenaffald	60 — „ —	
	<hr/>	1418 — 44 —

24,464 Pbd. Kjørnemælk og 67,656 Pbd.

Balle udbragt til 588 Kr. 47 Dre,

hvilket Beløb, fordelt paa Kjørnemælken og Ballen efter Forholdet som 5 : 2 (efter Wolffs), giver Værdien af 1 Pbd. Kjørnemælk = 1,125 Dre og 1 Pbd. Balle 0,45 Dre. Som det sees, høves al Svinegjødningen desuden frit. Dennes Værdi er beregnet paa den i Wolffs Gjødningslære angivne Maade, og naar 1 Pbd. Kvælstof sættes til en Værdi af 65 Dre, 1 Pbd. Fosforfyre eller Kali til 20 Dre, faaes ialt 368 Kr. 50 Dre.

Paa Tabel B er udregnet for 9 Gaarde den erholdte Mælke- og Smørmængde pr. malkende Ko, samt Gjennemsnitsforbruget til 1 Pbd. Smør af nymalket Mælk, saavel for hver Maaned for sig som for hele Aaret. For at have det ved Haanden til Sammenligning, er tillige anført det daglige Kvantum Kraftfoder, som er givet til de malkende Køer, saavel som Høet; derimod ere Køerne ikke medtagne, da der paa ingen af de 9 Gaarde er opfodret synderligt heraf. Denne Tabel synes mig meget lærerig, om end de Antydninger, som den giver, ikke for et saadant enkelt Aar kunne siges at være fuldt paalidelige Kjendsgjerninger. — Det sees af denne Tabel, at det største Smørudbytte pr. Ko er naaet paa Gaarden Nr. 15 med 206,4 Pbd. udvejet Smør, medens Gaarden Nr. 13 har det mindste Udbytte, nemlig 105 Pbd. udvejet Smør pr. Ko. Det største maanedlige Smørudbytte er naaet i Maj

Maaned med 23,1 Pd. pr. malkende Ko eller 0,77 Pd. Smør daglig pr. Ko. Det mindste maanedlige Smørudbytte pr. malkende Ko er 3,3 Pd. paa Gaarden Nr. 13 i November Maaned.

Da de tilfillede velvillige Meddelelser iaar tillige indeholde Oplysning om det anvendte Kraftfoder, vil det være muligt at beregne det Nettoudbytte, som de forskjellige Mejerier have givet eller, med andre Ord, at finde det Beløb, hvormed en Ko's Foder af Halm, Hø, Græs og Roer er blevet betalt, naar blot de medgaaede Driftsomkostninger og Udgifterne til Besætningernes Vedligeholdelse kjendes. Dette er rigtignok kun Tilfældet med Gaarden Nr. 7, men da disse Udgifter formentlig ikke kunne være underkastede store Fluktuationer, naar de beregnes pr. Ko, meddeles nedenfor Drifts- og Vedligeholdelsesudgifterne ved nævnte Gaards Mejeri i Aaret fra 1ste November 1876 til 1ste November 1877, for derefter at overføre de erholdte Tal ogsaa paa de andre Gaards Mejeribedrift.

Driftsomkostninger

ved Mejeribedriften paa Gaarden Nr. 7:

Kjøbt Smør- og Ostefarve, Osteløbe, Ostelærred, Salt, Kommen, Dritler	198 Kr. 90 Ore.
Udgifter ved Deltagelse i en Smørudstilling	15 — 5 —
Arbejdsløn til 1 Kogter, 2 Mejeripiger, 1 Mejerste	586.70 Kr.
Gaver til Folkene	7,00 —
For Kofien til 1 Mand i 1433 ¹ / ₄ Dag	891,62 —
Doktor og Medicin til Folkene	9,88 —
Driftpenge m. m.	16,85 —
	<hr/>
	1511 — 55 —
For Hestearbejde til Kjørning, Grutning m. m.	362 — 70 —
Onrløge og Medicin til Køerne	4 — 86 —
	<hr/>
Overføres	2093 Kr. 6 Ore.

	Overført 2093 Kr. 6 Dre.
Inventariets Vedligeholdelse	52 — 75 —
Afdebrændsel	115 — " —

Summa Driftsomkostninger 2260 Kr. 81 Dre.

Fordelte paa 34 Køer blive Driftsomkostningerne pr. Ko 66 Kr. 50 Dre.

Befætningens Vedligeholdelse har kostet:

Tillæget bestod af 7 Kvier og 6 Kalve, som i Aarets Løb have fortaaret:

632 Pd. ustummet Mælk à 6 Dre, 21,514 Pd. stummet Mælk à 2 Dre	471 Kr. 17 Dre.
2890 Pd. Havre à 7,8 Dre	210 — 97 —
15,600 Pd. Hø à 3 Dre	468 — " —
6 Tdr. Land Ager og Eng med Græs à 80 Kr.	480 — " —

Sagt Udgift 1630 Kr. 14 Dre.

Men herfra gaar:

For 27 Kalve (brugt og solgt)	135 Kr. 67 Dre.
— 18 Stkr. Løbehælge	2 — 70 —
— 2 Tyre og 6 Køer (brugt og solgt)	709 — 89 —

848 — 26 —

Befætningens Vedligeholdelse har altsaa kostet 781 Kr. 88 Dre, hvilket bliver pr. Ko c. 23 Kroner.

Drifts- og Vedligeholdelsesomkostningerne blive altsaa pr. Ko: 89 Kroner 50 Dre.

Som det sees, er der ikke opført noget for Halm til Ungkvæget, uagtet det dog har brugt en Del; men Værdien af den ved Kvier og Kalve producerede Gjødning er heller ikke fradraget, uagtet den langt overstiger den brugte Halms Værdi. Hø og Græs til Ungkvæget ere derimod anslaaede i Penge, og om hvorvidt de anførte Værdier ere rigtige, kan der selvfølgelig være forskellige Meninger. Høet er vistnok ikke sat for højt til 3 Dre pr. Pd., og Græsningen er ansat til den Værdi pr. Td. Land, som Malkekøerne iaar have be-

talt deres Græsning med, ligesom det til Ungkvæget benyttede Græs omtrent var af samme Beskaffenhed som det til Malkfærne. Besætningens Værdi maa antages at være ens ved Regnskabsaarets Begyndelse og ved dets Slutning.

At overføre det for Gaarden Nr. 7 for Drifts- og Bedligholdsomkostningerne udfundne Tal 89,50 Kr. paa alle de andre Gaarde uden videre vil dog vistnok ikke være rigtigt. Navnlig ville Bedligholdsomkostningerne stille sig billigere paa Gaarde, hvor der høves billigere Græs til Ungkvæget, og der, hvor Besætningen rekrutteres ved Indkjøb. Paa Tabel C ere derfor disse Udgifter ansatte til: for Gaarden Nr. 6 80 Kr., Nr. 7 89,50 Kr., Nr. 9 89,50 Kr., Nr. 5 89,50 Kr., Nr. 11 70 Kr., Nr. 12 89,50 Kr., Nr. 14 80 Kr. og Nr. 15 70 Kr., som de Tal, der formentlig komme Sandheden nærmest. Beregnet paa samme Maade som antydet ved Svinene, er den producerede Gjødnings Værdi paa Gaarden Nr. 7 af Malkfær, Tyre og Ungkvæg ialt 2549 Kr. 95 Ore, eller 75 Kr. pr. Ko.

Lykkensfæde, den 3die Januar 1878.

J. Schroll.

Tabel A.

Ekstrakt af Mejeriregnskaber for Aaret fr

Mejeriernes Nr.	Gjennemsnitligt Antal af malfende Køer	Kraftfoderets Værdi		Mejerisystem	Indvejet Mælk		Anvendt Mælk til Kjørnning	Udvejet Smør og Beholdning af Produktionen	Gjennemsnitspris pr. Pbd. udvejet Smør	Pbd. Mælk brugt til 1 Pbd. udvejet Smør
		Jælt	pr. Kø		Jælt	et pr. Kø				
		Kr.	Kr.		Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Dre	Pbd.
4	81	8120	100,24	Bøtter	329219	4064	298975	9323	118,26	32,07
6	17	1295,32	76,19	do.	80225	4718	74107	2185	120,00	33,91
7	34	3253,31	95,68	do.	158762	4669	153351	5598	124,00	27,40
9	38	*3208,00	84,42	Fernfæde	155781	4100	150427	4989	118,67	30,15
13	61	*4165,00	68,28	do.	218797	3586	213486	6410	116,00	33,30
5	46	5000,00	108,68	Bøtter om Vinteren, Vandmejeri om Sommeren	215755	4690	209194	6773	125,00	30,88
11	14	*2752,00	196,56	Vandmejeri, født Smør	77270	5520	76137	2236	128,00	34,05
12	42	4991,00	118,83	født Smør	199629	4753	199251	6061	130,13	32,87
14	51	4933,14	96,72	Kjørnning af Mælk	250304	4908	229699	8391	120,00	27,37
15	63	8579,00	136,17	do.	361328	5735	361281	13007	122,73	27,77
16				Fællesmejeri	352560	"	351964	11213	"	31,39
17	150	13259,43	88,40	Vandmejeri med 38	740756	4938	"	"	"	"
Produktionen har udgjort paa 3 efter holtstent System drevne Mejerier, Nr. 6, 7 og 9:					394768	"	377885	12772	121,24	29,58
Nr. 11 og 12, født Smør, have givet:					276899	"	275388	8297	129,61	33,19
Nr. 14 og 15 have givet:					611632	"	590980	21398	121,66	27,61

Nr. 16 har kiærnet født Smør og opnaaet i Gjennemsnit 3die Klasse's Priser.

Anm. De med * mærkede Tal ere kalkulerede af H. Schroll.

1ste November 1876 til 31te Oktober 1877.

Mængden	Mælk til Ostning			Salt produceret Pbd. moden Ost	Gjennemsnitspris pr. Pbd. solgt Ost	Til 1 Pbd. moden Ost er brugt Pbd. Mælk ialt	Svinene have betalt		1 Pbd. nymalket Mælk er udbragt til				En Kø's Mælk er udbragt til uden Salte og Skjærnemælk	En Kø's Mælk er udbragt til med Indtægten for Salte og Skjærnemælk til Svinene
	Flummet Mælk	Skjærnemælk	Salt				1 Pbd. Salte med	1 Pbd. Skjærnemælk med	i Smør	i Ost	for Salte og Skjærnemælk	Salt		
Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Salt produceret Pbd. moden Ost	Dre	Pbd.	Dre	Dre	Dre	Dre	Dre	Dre	Kr.	Kr.
	Reddelelse herom mangler			8181	24,00	"	"	"	3,68	"	"	"	"	"
	17966	124	18090	1390	27,10	13,01	*0,45	*1,125	3,54	1,70	0,51	5,75	247,22	271,28
	70870	1896	72766	4704	25,33	15,47	0,45	1,125	4,52	1,31	0,54	6,37	272,20	297,41
11	52052	1524	53687	3319	25,70	16,18	*0,45	*1,125	3,93	1,34	0,49	5,76	216,07	236,16
	"	"	"	"	"	"	"	"	3,48	"	"	"	"	"
	105593	6579	112172	6885	24,45	16,30	*0,45	*1,125	4,05	1,29	0,47	5,81	250,44	272,48
	43622	6972	50594	"	28,00	*16,00	*0,45	*1,125	3,76	1,65	0,43	5,84	298,63	322,37
	103696	14857	118553	7028	31,95	16,86	*0,45	*1,125	3,96	1,73	0,44	6,13	270,44	291,36
	"	"	"	"	"	"	"	1,75	4,39	"	1,68	6,07	"	297,92
	"	"	"	"	"	"	"	1,35	4,42	"	1,30	5,72	"	328,04
	132009	20278	152287	11523	30,00	"	"	"	"	"	"	"	"	"
	22264	95	22359	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
11	140888	3544	144543	9413	25,72	15,35	*0,45	*1,125	4,10	1,40	0,50	6,00	"	"
	147318	21829	169147	*10190	30,72	16,60	*0,45	*1,125	3,90	1,70	0,44	6,04	"	"
	"	"	"	"	"	"	"	*1,51	4,40	"	1,45	5,85	"	"

Label B.

Bereg

af den maanedlige Mælkemængde og Smørmængde

fra 1ste November 1876

3 Maanederne	Gaarden Nr. 4.										Gaarden Nr. 6.														
	Mælkemængde					Smørmængde					Mælkemængde					Smørmængde									
																					Dagligt Foder pr. Ko i Pbd.				
	Mælkemængde					Smørmængde					Mælkemængde					Smørmængde									
1876																									
November	39	2	1	1½	3	8722	224	207	5,8	30,5	11	3	2	1	1	12	3318	301	93	8,5	28,3				
December	41	2	1	1½	3	18546	482	549	13,4	29,9	14	3	2	1	1	12	4605	329	134	9,6	31,2				
1877																									
Januar	52	2	1	1½	3	21484	390	635	11,5	30,8	13	3	2	1	1	12	5248	404	150	11,5	33,6				
Februar	62	2	1	2	3	25787	416	791	12,7	30,9	10	3	2	1	1	12	4742	474	124	12,4	35,5				
Marts	81	2	1½	2	3	35152	434	984	12,1	33,7	15	3	2	1	1	12	6443	429	169	11,3	34,9				
April	83	2	1½	2	3	40289	485	1152	13,9	32,8	17	3	3	1	1	12	8530	502	239	14,1	33,4				
Maj	78	2	1½	2	3	41464	531	1132	14,5	34,6	17	3	3	1	1	12	9666	568	284	16,7	31,9				
Juni	78	"	"	"	"	41108	527	1126	14,5	34,6	17	"	"	"	"	"	10987	646	297	17,5	35,3				
Juli	78	"	"	"	"	36418	467	1012	13,0	31,6	17	"	"	"	"	"	9264	545	251	14,8	34,6				
August	78	"	"	"	"	30782	394	854	10,9	33,1	17	"	"	"	"	"	8510	500	220	13,0	35,4				
September	77					20414	265	663	9,0	26,1	14	"	"	"	"	"	5687	406	142	10,1	36,5				
Oktober	38					9053	239	218	5,6	25,4	18	"	"	"	"	"	3225	248	82	6,3	32,8				
Hele Aaret	81	"	"	"	"	329219	4064	9328	115,1	32,07	17	"	"	"	"	"	80225	4718	2185	128,5	33,91				

ning
 pr. malkende Ko paa nedenstaaende Gaarde
 til 31te Oktober 1877.

Gaarden Nr. 7.										Gaarden Nr. 9.										
Dagligt Foder pr. Ko i Pd.					Mælke-udbytte		Smør-udbytte		Pd. Mælk brugt til 1 Smør	malkende Køer	Dagligt Foder pr. Ko i Pd.					Mælke-udbytte		Smør-udbytte		Pd. Mælk brugt til 1 Smør
Kvægsager	Grødtid	Palmenøsmel	Blåndflorn	So	Salt advejet Mælk	pr. malkende Ko	Salt advejet Smør	pr. malkende Ko			Plandflorn	Grødtid	Kvægsager	Palmenøsmel	So	Salt advejet Mælk	pr. malkende Ko	Salt advejet Smør	pr. malkende Ko	
Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.		
2	2	2	"	5	6920	300	256	11,1	22,0	23	1 1/2	1 1/2	1 1/2	"	6170	268	223	9,7	24,9	
2	2	2	"	5	9986	476	396	18,8	24,3	23	1 1/2	1 1/2	1 1/2	"	7481	325	265	11,5	26,9	
1	3	"	3	5	12278	495	428	17,8	27,1	22	1 3/4	1 1/4	2	2	"	8885	381	286	12,1	27,0
1 1/2	2	1 1/4	3	8	12646	527	443	18,4	27,3	26	1 3/4	1 1/4	2	2	"	9458	364	308	11,6	28,3
2	2	1 1/4	3	12	19182	600	686	21,3	26,7	27	1 3/4	1 1/4	2	2	"	14082	521	450	16,6	29,2
2	2	1 1/4	3	12	19748	600	721	21,8	27,1	31	2	2	2	2	"	18820	607	605	19,5	30,2
2	2	1 1/4	3	12	18456	560	660	20,0	27,3	33	2	2	2	2	"	19578	598	585	17,7	32,6
"	"	"	"	"	19752	610	620	19,3	31,8	37	"	"	"	"	"	20984	567	576	15,5	36,1
"	"	"	"	"	15662	600	516	19,8	30,0	38	"	"	"	"	"	18502	486	682	15,3	32,2
"	"	"	"	"	10982	422	369	14,2	29,2	36	"	"	"	"	"	15526	426	514	14,3	29,2
"	"	"	"	"	7788	338	279 1/2	12,1	26,2	33	"	"	"	"	"	10950	332	373	11,3	28,6
"	"	"	"	"	5362	335	224	14,0	23,7	29	"	"	"	"	"	5845	201	222	7,6	25,2
"	"	"	"	"	158762	4669	5598 1/2	164,0	27,40	38	"	"	"	"	"	155781	4100	4969	131,3	30,15

Label B.

Bereg

af den erholdte maanedlige Mælk- og Smør
fra 1ste November 1876

3 Maanedberne	Gaarden Nr. 13.										Gaarden Nr. 5.								Gaarden								
	Dagligt Foder pr. Kø				Mælk-udbytte		Smør-udbytte		Mælk brugt til 1 Pd. Smør	Dagligt Foder pr. Kø				Mælk-udbytte		Smør-udbytte		Mælk brugt til 1 Pd. Smør	Mælk-udbytte								
	maltende Køer		Blandloren		Ialt indbejst Mælk pr. maltende Kø	Ialt udbejst Smør pr. maltende Kø	Ialt udbejst Smør brugt til 1 Pd. Smør	maltende Køer		Kvægager		Hvedeklid		Korsvæng		Blandloren			Ialt	pr. Kø	Ialt udbejst pr. Kø	Mælk brugt til 1 Pd. Smør	maltende Køer		Ialt	pr. Kø	
	Pd.	Kø	Pd.	Kø				Pd.	Kø	Pd.	Kø	Pd.	Kø	Pd.	Kø	Pd.	Kø	Pd.					Kø	Pd.			Kø
1876																											
Novbr	34	2	1	"	1	3513	108	112	3,3	28,2	20	2	2	"	5	4662	233	136	6,8	29,2	31	7973	257				
Decbr	25	1	2	"	1	3064	120	101	4,0	26,6	23	2	2	"	5	12633	550	437	19,0	25,8	35	12415	355				
1877																											
Januar	16	3	1	"	1	4877	305	127	7,9	35,2	29	2	2	"	5	15026	517	500	17,8	28,8	32	15216	475				
Februar	32	3	1	1	1	7473	234	237	7,4	30,1	35	2	2	1	5	17872	516	609	17,4	28,6	33	16183	490				
Marts	50	3	1	1	1	20034	400	586	11,7	33,4	46	2	2	2	5	26037	565	830	17,8	30,2	38	18741	493				
April	60	3	2	1	1	22773	379	658	10,1	33,9	47	2	3	2	5	27145	577	869	18,5	31,2	41	20693	504				
Maj	61	4	2	1	1	27174	445	822	13,4	32,5	45	2	2	2	4	28071	624	880	18,4	33,4	42	21431	510				
Juni	61	"	"	"	"	32974	540	836	13,7	39,0	45	"	"	"	"	26695	593	717	15,9	36,4	42	22361	532				
Juli	60	"	"	"	"	30305	505	880	14,6	33,7	45	"	2	"	"	22754	505	715	15,9	31,2	42	20112	479				
August	59	"	"	"	"	28416	482	800	13,5	34,7	41	1	"	"	"	17937	437	540	13,2	32,5	41	18401	449				
Septbr.	59	"	"	"	"	22850	387	697	11,8	32,1	28	1	"	"	"	10816	385	344	12,3	30,2	35	15126	432				
Oktbr.	58	"	1	Gang	"	15344	264	554	9,5	27,0	22	1	"	"	"	6107	280	246	11,3	23,2	35	10977	313				
Hele Aaret	61	"	"	"	"	218797	3586	6410	11,05	33,30	46	"	"	"	"	215755	4690	6773	14,7	30,88	12	199629	4753				

*) Fodermengden er ikke opgivet, men Foderet bestod af Hvedeklid, Kvæg-, Sørfs- og Balmefager

ing

nænge pr. malkende Ko paa nedenstaaende Gaarde

til 31te Oktober 1877.

Pr. 12*.)			Gaarden N r. 14.										Gaarden N r. 15.									
Smør- udbytte		Pb. Mælk brugt til 1 Pbd. Smør.	Dagligt Foder pr. Ko				Mælke- udbytte		Smør- udbytte		Pbd. Mælk brugt til 1 Pbd. Smør.	Daglige Foder pr. Ko				Mælke- udbytte		Smørudbytte		Pbd. Mælk brugt til 1 Pbd. Smør.		
Salt	pr. Ko		Blansjæb	Kflib	Papstager	Palmefager	Salt	pr. Ko	Salt udbejlet	pr. Ko		malkende Køer	Blansjorn	Palmefager	Fredekflib	Sø	Salt	pr. Ko	Salt udbejlet		pr. Ko	
Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.	Pbd.		
263	8,5	30,2	30	4	2	1	1	10	13488	448	430	14,3	22,3	50	4	3 $\frac{1}{4}$	"	19548	390	802	16,0	24,3
434	12,4	28,5	32	4	2	1	1	10	18959	592	644	20,1	26,6	54	5	3 $\frac{3}{4}$	"	30644	567	1158	21,4	26,4
496	15,5	30,6	38	4	2	1	1	10	24196	636	824	21,7	27,3	62	5	3 $\frac{3}{4}$	"	35300	569	1210	19,5	29,2
522	16,0	31,0	45	4	2	1	1	10	25828	574	900	20,0	27,4	64	4	3 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	35652	557	1323	20,6	26,9
594	15,6	31,4	48	4	2	1	1	10	28910	602	910	18,9	28,5	66	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	40380	612	1478	22,3	27,3
643	15,7	32,1	51	4	2	1	1	10	27006	529	940	18,4	28,2	62	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	38728	624	1424	23,0	27,2
638	15,2	33,5	51	4	2	1	1	10	28740	563	1050	20,6	27,3	60	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	38180	636	1389	23,1	27,5
615	14,6	36,2	51	"	"	"	"	"	27357	536	862	16,9	29,9	59	"	"	"	36348	616	1180	19,1	32,1
615	14,6	32,6	51	"	"	"	"	"	21659	424	722	14,1	25,8	59	"	2	"	32008	542	1044	17,6	30,6
470	11,4	39,1	39	"	"	"	"	"	14816	367	445	11,1	28,5	59	"	3	"	25888	438	907	15,3	28,5
472	13,5	31,9	29	"	"	"	"	"	8873	305	302	10,4	26,4	40	3	"	"	18996	459	692,78	17,8	26,5
299	8,5	36,6	34	4	"	"	"	10	11022	324	362	10,6	26,3	44	4 $\frac{1}{2}$	"	"	10256	233	450	10,2	22,8
3061	144,3	32,87	51	"	"	"	"	"	250304	8391	8391	164,5	27,37	63	"	"	"	361328	5735	13007,78	206,4	27,77

Kaffib, Grut, Røer og Sø.

Table C.
Beregning af den Betaling,
fom paa nedenstaaende Gaarde er opnaact pr. So, foruden Sjodningen, for So, Salm Gress og Noer
i Noeret fra 1ste November 1876 til 31te October 1877.

Gaardens Nr.	Bruttoudbytten pr. So efter Tabel A	Udgifter pr. So			Sølt Udgifter	Sø, Salm, Noer og Gress er pr. So betalt med				
		til Kraftfoder	Drifts- og Ved- ligeholdelses- omkostninger	Sø						
	Str. D're	Str. D're	Str. D'rb	Str. D're	Str. D're					
6	271	28	76	19	80	156	19	115	09	3 1/2 Ræs Sø og c. 1 1/2 Tb. Land Gress.
7	297	41	95	68	89	185	18	112	23	c. 1 3/4 Ræs Sø, 2 Tdr. Noer, 1 1/10 Tb. Land med Gress.
9	236	16	84	42	89	173	92	62	24	c. 7 Tdr. Noer, 1 1/8 Tb. Land med Gress.
5	272	48	108	68	89	198	18	74	30	c. 15 Tdr. Noer, 1 1/2 Ræs Sø og 0,88 Tb. Land med Gress.
11	322	37	196	56	70	266	56	55	81	c. 28 Tdr. Noer, 1/2 Ræs Sø og 0,75 Tdr. Land med Gress og Siltshavre.
12	291	36	118	83	89	208	33	83	03	c. 5 Tdr. Noer, 3/4 Ræs Sø og 0,83 Tb. Land med Gress, delvis Sommerfaldfoeding.
14	297	92	96	72	80	176	72	121	20	c. 3 Ræs Sø, 0,75 Tb. Land med Gress.
15	328	04	136	17	70	206	17	121	87	c. 1 Ræs Sø, 1 Tb. Land med Gress.

Der er pr. So bragt af Sø, Salm, Noer og Gress:

Mejeriberetning fra det nordvestlige Jylland.

Mejeriaaret fra November 1876 til November 1877 har været et mindre godt Aar for denne Egn. Efter den middelmaadige Høst i 1876 var en tilsvarende Knapshed i Fodringen at forudsæ og blev siden følelig trods alle Forholdsregler. I videre Grad at indstrænke sin Kvægbesætning er noget, som nødvendig gjøres af den Landmand, der har indseet, at det er ved Omfætning af meget og kraftigt Foder han tilvejebringer den Gjøbning, hvormed han skal holde sine Forder i en god Kraft, som det endog altid er ønskelig og i Reglen fordelagtig at forsøge.

Hvad Aarsafgrøden manglede i Kjerneindhold kan jo erstattes med Kunstfoder, men det er ikke uden Grund, naar Landmændene nære Betæneligheder ved de Udgifter, der ere forbundne med at holde Besætningen inde ved Kunst; at slikt lykkes og giver Fordel for enkelte har man længe haft Exempler paa, men at en saadan Drift fordrer Kapital og en Dngtighed, der langtfra kan forudsættes som almindelig, maa vist indrømmes. Selv til Fyldefoder var Afgrøden utilstrækkelig, og paa denne Mangel kan sjælden raades Bod. Somræer- og Efteraarsgræsningen var knap, og Køerne derfor ved mindre godt Huld, hvorfor en ikke ringe Del af det for Winteren indkjøbte Kraftfoder maatte anvendes allerede i Efteraarsmaanederne, især da Kobesætningerne her i Egnen længe tidlig, hvilket naturligvis havde til Følge, at det indkjøbte Foder ikke kunde vare til Foraaret efter Beregninger, saa der da maatte kjøbes til meget højere Priser, eller ogsaa Køerne gaa tilbage i Mælkendelse til Skade for Sommerudbyttet. Overhovedet vil Fodringen i saadanne Aaringer let blive enten for knap eller altfor kostbar.

Table I.

Doersigt over Udbyttet af nedenstaaende Mejer

Mærte	Køholdet ved Maanedens Slutning										Mælke-udbytte		Smørudbytte				Df			
	Antal Køer	Køfere & Overtøbere	indfattede Køer	Køer under 4 Aar	nigtindfattede Køer	Køer fælvede i					Pb. Mælk pr. Ko	til Rjernerne anvendt pCt.	Produktionsv.		Salgsvægt			til Dfning anvendt pCt. af den indvejede Mælk		
						Oktober 76	November do.	December do.	Januar 77	Februar do.			Marts do.	Oktober do.	Pb. Smør pr. Ko	til 1 Pb. Smør brugt Pb. Mælk			Smind pCt.	Pb. Smør pr. Ko
A	174	11	56	"		4	57	42	20	26	"	5554	98,8	166	32,8	2,2	162,5	33,5	165,8	78,2
B	24	4	4	4	7	2	5	1	1	4	8	5660	94,7	176	28,0	5,6	166	29,6	175	59,2
C	18	1	2	6	9	2	2	1	2	1	9	5360	—	183	29,7	9,2	166	32,3	—	—
D	15	2	5	1	3	7	3	2	"	3	5	4976	94	165	28,8	5,8	157	30,2	167	31,8
E	16	"	5	1	"	5	2	"	3	3	"	4880	98,6	155	31,0	7,2	143,5	34,0	146	34,05
F	10	3	1	1		4	2				"	4398	93	143	29,8	—	—	—	—	13,2
G ²⁾	26											5394	—	205	—	6,2	192	—	—	—
H	10	2	5	1	"	2	1	1		2	1	4480	91,5	132	31,1	5,8	124	33 ³⁾	136	—
I	12	"	6	1	4	5	1	"	1	"	"	5080	88,6	159	28,8	9,2	144	31,2	163	49,2

Anm. ¹⁾ 22,8 Kr. pr. 100 Pb. er for almindelig Stummetmælksost — 26,8 Kr. er for

²⁾ Paa Gaarden G skiftes Køerne allefammen hvert Aar og halvfebes før de sælges, pris er Netto.

³⁾ H's mindre gode Smørudbytte skyldes tildels en Sygdom ved Mælken, som til 50—60 Pb.

rier fra 1ste November 1876 til 31te Oktober 1877.

Udbytte				Salgspris pr. 100 Pbd.		Udbytte pr. Ko af		100 Pbd. Mælk anvendt til		Mejeristystem	
Produktionsvægt			Salgsbv.	Smør	Ost	Smør	Ost	Smørproduktionen udbragtes til	Ostproduktionen udbragtes til		
Pbd. Ost pr. Ko	til 1 Pbd. Ost brugt Pbd. Mælk	Svind pct.	Pbd. Ost pr. Ko								til 1 Pbd. Ost brugt Pbd. Mælk
Pbd. Ost pr. Ko	til 1 Pbd. Ost brugt Pbd. Mælk		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
329,8	12,8	18,88	270	15,8	137,85	22,81 26,5	223,23	68,49	4,10	1,51	Ismejeri, sødt Smør, fra November til 1ste April Sammetmælksost, fra April til Novbr. 77 Exportost.
202	13,2	14	169	15,7	131,80	26	218,85	27,04	4,48	1,88	Bandmejeri, sødt Smør, almindelig Skummetmælksost
288	12,2	—	—	—	130,00	25	215,80	—	4,24	—	do. do. do. do.
125	12,7	16,7	104	15,2	109,00	32,25	171,13	33,54	3,81	2,12	Bandmejeri, dels sødt dels syrnet Smør, almindelig Skummetmælksost.
130	12,7	—	—	—	113,80	31,00	161,58	—	3,38	—	Novbr., Decbr., Januar, Au- gust, Septbr., Oktbr. Bøtter, Resten af Aaret Band- & Ismejeri, sødt Smør, almindelig Skummetmælksost.
47	12,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Bandmejeri.
201	—	—	—	—	115	27	220,80	—	—	—	Fademejeri, syret Smør, almindelig Skummetmælksost.
—	—	—	—	—	113	27,6	140,12	—	3,42	—	do. do. do. do.
—	—	—	—	—	114	25	164,18	—	3,85	—	do. do. do. do.

Exportost.

ærlvningstid er ej opgivet, og det ansatte Koantal er formodentlig for lavt; den ansøgte Smør

andrafra fra Midten af Maj til Midten af Juni, hvorved Mælkforbruget til 1 Pbd. Smør steg

Table II.

Oversigt over Fodringen af nedenstaaende Besæt

Mærke	Til de malkende Køer er givet daglig pr. Ko								til de gølge Køer er givet daglig pr. Ko					
	Maaned	af Kraftfoder						Hø	Kobrugt	af Kraftfoder				
		Kapstøge	Ralmestøge	Hvedeslib	Ærter	Blandforn	Salt			Kapstøge	Blandforn	Salt	Hø	Kobrugt
A ¹⁾	November	1,5	1,2	2	"	2	7	10	50	1	1	2	6	25
	Februar	do.	do.	3	"	2	9	14	25	"	2	do.	10	"
	April	do.	do.	3	1,5	5	12,5	10	"	"	2	do.	8	"
B	November	1,5	1,5	1,5	"	3,5	8	3	"	"	3,5	3,5	"	"
	Februar	do.	do.	2	"	5	10	do.	"	"	do.	do.	"	"
	April	2	2	do.	"	do.	11	do.	"	"	do.	do.	"	"
C ²⁾	November	1	2	2	"	3	8	5	"	"	2	2	5	12
	Januar	do.	do.	2,5	"	3,5	9	do.	"	"	do.	do.	do.	do.
	Marts	1,5	do.	3	"	do.	10	do.	"	"	do.	do.	do.	do.
D	November	2	1	2	"	2	7	6	"	"	3	3	6	"
	December	3	do.	do.	"	do.	8	do.	"	"	do.	do.	do.	"
	Marts	2,5	1,5	do.	"	do.	8	do.	"	"	do.	do.	do.	"
E ³⁾	December	—	—	—	—	—	4	6	12	"	"	"	6	6
	Februar	2	1,5	1,5	"	2	6,5	do.	do.	"	"	"	do.	do.
	April	do.	1,5	do.	"	do.	7	9	"	"	"	"	do.	do.
F	November	1	2	1	"	3	7	"	"	ej opgivet				
	Januar	do.	do.	do.	"	4	8	"	"					
	Marts	2	1	3	"	2	8	"	"					
G ⁴⁾	November	1,3	1,7	"	"	5,5	8,5	8	70	til den hele Besætning				
		Sælt 62,288 Pbd.						Læs		Lb.				
H ⁵⁾	November	2	2	2	"	3	9	8	8	lidt Sæd i			8	4
	December	do.	do.	3	"	do.	10	do.	do.	Straetet			do.	do.
	Marts	do.	do.	"	"	6	10	do.	4					
I ⁶⁾	November	1	0,5	3	"	2	6,5	15	"	"	4	4	16	12
	December	do.	1	do.	"	3	8	do.	12	"	do.	do.	do.	do.
	Marts	do.	0,5	3,5	"	3,5	8,5	do.	do.	"	do.	do.	do.	do.

- Anm. 1) Til de malkende Køer Gulersødder; til de gølge Turnips og Kaafraber.
 2) Til Gøldkøer Kartofler og Kaafraber.
 3) Til de malkende Køer Køer og Gulersødder.
 4) Til Gøldkøer Kartofler.
 5) Til de malkende Køer Runketroer og Gulersødder; til de gølge Turnips.
 6) Til de malkende Køer Hvidtaaf; til Gøldkøer Kaafraber.

ninger fra 1ste November 1876 til 31te Oktober 1877.

Indbindings- tid Oktober	Ud- slags- tid Maj	pCt. af Mælk- udbyttet fra 1. Novbr. til 1. Ma- j		pCt. Kvæ- lvere til 1. Januar	
12te Nat 2/11 Dag	1ste				Græsningsareal ej opgivet. Intet Kraftfoder.
15de inde om Natten	10de	56, ^s	58, ^s		pr. Ko 1 Td. Land, ligemeget af 1ste, 2det og 3die Mars Græs- ning, besaaet med en Blanding af Rød- og Hvidkløver med noget Rajgræs. 3 August og September 12 Pd. Hø daglig.
1ste inde om Natten	20de	62, ^s	72, ^s		pr. Ko c. 6 Stpr. Land, besaaet med Rød- og Hvidkløver samt lidt Rajgræs. Køerne paa Græs 3—4 Timer hver halve Dag; paa Stald- fodret med grøn Rug og Hvede, senere grøn Blandsæd til Ind- bindingen.
20de inde om Natten	13de	55, ^o	86, ^r		pr. Ko 0, ^s Tdr. Land Uger. — 0, ^z — Eng.
29de inde om Natten	20de	46, ^s	43, ^s		pr. Ko 1, ^s Tdr. Land Uger. — 0, ^r — Eng.
20de inde om Natten	17de	53, ^s	60, ^r		Græsningsareal er ej opgivet. Staldfodret med Græs af 11, ^s Tdr. Land. — Blandsæd af 1, ¹⁵ Tdr. Land. Den største Del af Besætningen stiftes aarlig.
28de inde om Natten	4de	55	40, ^r		Afgræsset 10 Tdr. Land 1ste, 2det og 3die Mars Græsning med 10 Køer og 3 Heste. Kraftfoderet er gradvis aftaget faaledes, at der ved Slutningen af Maj gaves 2 Pd. Palmefager pr. Ko.
2den inde om Natten	21de	60, ^s	83, ^s		pr. Ko 1, ^s Tdr. Land 1ste og 2det Mars Græsning.

Græsset har været blandet med Bønner og dampkogte.

I de magre Egne saa man Kvæget gaaende ude til ind i November Maaned, indtil den indtrædende Vinter gjorde det umuligt for Dyrene at samle Føden paa denne Maade; men uagtet Kvæget kom i Hus, maatte det nøjes med mager Kost og Lynge fra Heder og Klitter maatte supplere Foderet, selv til Mælkebesætninger. Mærkelig nok nyder Kvæget et Foder Lynge om Dagen med virkelig Begjærlighed, saa længe den er nogenlunde grøn.

De anvendte Fodringsmidler have været af almindelig Art og vedføjede Table II. viser Blandinger, som almindelig bruges til gode Besætninger; vel kan det tænkes, at Udbyttet paa Gaarden H ikke har staaet i Forhold til det anvendte Foder, men dette ringere Udbytte skyldes navnlig en Periode fra Midten af Maj til Midten af Juni, da Køerne gave sig Mælk, hvoraf Forbruget til 1 Pd. Smør gik op til 60 Pd. og Økudbyttet sank med $\frac{1}{3}$. Ved Stumningen var Flødelaget ualmindelig tyndt, og Kjærningen var besværlig. Temperaturen steg fra 13° til $15,5^{\circ}$, og Tiden trods anvendt Kraft til over 1 Time; Fløden i Kjærnen ligesom den stummede Mælk ved dens Behandling viste stor Tilbøjelighed til at stumme eller fraade. Der blev foretaget enkelte Forandringer ved Mælkens Behandling til Smør, men altsammen uden Resultat, hvorimod de normale Forhold indtraadte af sig selv, da Køerne havde været paa Græs godt en Maanedstid, dog med et temmelig stort Mælkeforbrug hele Sommeren.

I det Hele er der iaar neppe fodret saa stærkt som tidligere. Erfaringen har lært nogen Maadehold i saa Henseende og navnlig Forsigtighed med nyindkjøbte Køer, der som oftest komme fra Steder med knappere Foder.

Paa Gaarden A er omtrent den halve Besætning Anglerkøer; ellers er Kobestanden af Egnens oprindelige Kvægstamme (en lille Undtagelse danner Korthorn, hvoraf der findes en Mejeribesætning, foruden enkelte Tyre og Køer paa Fede-gaarde for Tillæggets Skyld). Hvad den jydse Stamme i sin Helhed angaar, da skal her ikke udtales nogen Dom over dens

Mælkeevne eller Anvendelighed til Mejeribrug, men for denne Egn's Bedkommende tør det i alt Fald forudsættes, at den Gren af Stammen, som findes her, ved behørig Udvalg og en fornuftig Behandling maa kunne bringes op til et antageligt Mælkeudbytte, og de i Tavle I. anførte Besætningers „Mælkeudbytte pr. Ko“ kunne nok tjene som et lille Bevis paa, at den er nogenlunde taknemlig for sit Foder; vel ere de anførte 9 Mejerier forsvindende Enkeltheder i Forhold til Sagens Udstrækning, men de formodes at være nær ved Gjennemsnitsudbyttet af Egnens virkelige Mejeribesætning.

I selve Thy findes for Øjeblikket henved 100 Mejerier, hvoraf c. 10—11 pCt. paa 50 Køer og derover, 20 pCt. mellem 20 og 50, Resten under 20 Køer. Med Hensyn til Mejerisystemet er lidt over Halvdelen Vandmejerier, og med Undtagelse af Gaarden A har der ikke været brugt Is af nogen Betydning.

Bed at dømme efter det Resultat, der er fremkommet ved Oversigten over de fra forrige Aar indsamlede Mejeriregnskaber til Undersøgelse af Smørudbyttet ved de forskellige Mejerisystemer, maa antages at et Tab af Smør for Vandmejeriernes Bedkommende lige over for Bøtte- eller Fademjerierne ogsaa har fundet Sted her, ligesom det ogsaa herfra kan stadfæstes, at dette for førstnævnte Art Mejerier ugunstige Forhold har en noget lokal Natur, hvorpaa blandt andre Gaardene D og E give slaaende Exempler. Paa begge de nævnte Gaarde blev der i Februar gaaet over fra Bøtte- til Vandmejeri; paa D holdt Smørudbyttet sig ikke blot fuldstændigt, men gav endog en ringe Stigning selv ved 12 Timers Stumning og ved Afkøling med 5—6° Brøndvand; Forsøg med Iskøling bragte ingen Forandring. Iøvrigt vare Forholdene almindelige med Undtagelse af at der, som Tavle II. viser, var 3 Pd. Kapslager i den ellers ikke stærke Foderblanding. Paa E derimod steg Mælkforbruget til 1 Pd. Smør fra 28 til 34—35 Pd. Mælk ved Afkøling med Brøndvand til samme Varmegrad som paa D, og ved stærk Iskøling

fant det til 33 Pd. Senere gjentagne Forsøg have givet tilnærmelsesvis samme Resultat. Af de andre Regnskaber viser A's Smørudbytte sig ikke stort uagtet Isbruget; men lige over for de øvrige maa mærkes, at Sommerhalvaaret er med 12 Timers Skumning og Exportost, desuden indeholder Befætningen mange rigtmælkende Køer, og naar Mælkendebuttet pr. Ko ikke er større, ligger Grunden dertil i det store Indskud af Kvier. I B har man et Vandmejeri med godt Udbytte.

Produktionen af sødt Smør her i Egnen er indskrænket til 8—9, mest af de større Mejerier; vel mangler der ikke paa Forsøg i saa Henseende, men de opgives som oftest paa Grund af, at Smørret ikke kan antages til Pakning; der samles for længe til Træet, fordi Mejerierne ere for smaa, der er for langt her fra til Pakningsstederne, vore Forbindelsesmidler umuliggjøre en hurtig Transport, hvilket tilsammen bevirker, at der medgaaer længere Tid, inden Smørret naaer Bestemmelsesstedet, og det især i Vintertiden. For en saa fjærr Egn som denne vil Transportomkostningerne baade for de Produkter, der sendes til Markederne, og de Varer, der skulle hentes fra Oplagspladserne, bevirke en ikke ubetydelig Formindskelse af Landbrugets Nettoudbytte, foruden det Smørret og levende Fedekreaturer tabe i oprindelig Værdi.

Smørpriserne have som bekjendt været nedadgaaende i den større Halvdel af det forløbne Aar, og det i stærkere Grad for de mindre Mejerier paa Grund af de Kvalitetsfejl, som der lettere indtræder, ligesom ogsaa den Spekulation at holde Sommersmørret tilbage for at sælge det i Parti om Efteraaret har bragt Tab. At de Mejerier, der havde solgt deres Aarsproduktion til fast Pris, have staaet sig bedst i Aar, er en Selvfølge.

I Ostetilvirkningen er neppe nogen Fremgang at spore; der laves en ikke ubetydelig Del Skummetmælksoft, som afsættes til jævnt gode Priser, ofte i temmelig frisk Tilstand. Enkelte Mejerier ere endog særlig heldige med at saa deres Ost i Ry og affat til forholdsvis høje Priser, f. Ex. Gaar-

dene D og E, der tidligere neppe folgte synderlig Ost, men ved Overgangen til Vandmejeri naaede en Ostproduktion, der med fremtidig Held kan blive indbringende.

Mejeriaffaldets Benyttelse til Svineopdræt og Fedning har, skjønt det ikke har manglet paa Tilskud af Korn, vistnok været mindre indbringende, fordi Priserne paa Fedesvin gennemgaaende ere noget lavere her end i andre Dele af Landet, formodentlig lavere, end hvad der beroer paa den længere Transport, og snarere under 30 end over 34 Ore pr. Pd. Levendevægt. Om Grunden dertil ligger i en ringere Race, kan ikke afgjøres, da de formodede Forbedringer, der i denne Henseende ere foretagne, ikke have ført til noget kjendeligt Resultat. Som Følge deraf kan der i Sammenligning med Ostproduktionen ikke være Tale om at anvende den stummede Mælk til Svinene med Fordel, da der, som det sees af det anførte, ikke er synderlig Prisforskjel paa et Pd. Ost og et Pd. Levendevægt, og der ikke kan være Tale om at producere 1 Pd. Levendevægt af den Mængde Mælk, der i Reglen medgaaer til 1 Pd. Ost. En anden Sag er det, naar Svinepriserne gaa henimod det dobbelte af Ostpriserne.

I Hanherrederne foranstalter den derværende Landboforening aarlig en Smørudstilling for mindre Jordbrugere, som for dette Aar blev afholdt i Hjerritslev i Februar Maaned. Smørret deltes i 2 Afdelinger, 1ste Klasse fra Besætninger mellem 4 og 12 Køer, 2den Klasse under 4 Køer. Der var udstillet 41 Mærker: 1ste Klasse 22, hvoraf 3 erholdt 1ste Præmie, 15 Kroner med Diplom, 3 2den Præmie, 5 Kr. med Diplom, 3 Hædrende Dmtale med Diplom; i 2den Klasse 19 Mærker, hvoraf 3 tilkjendtes 1ste Præmie med Diplom, 1 2den Præmie med Diplom (2 2den Pr. gaves ikke), 2 Mærker fik Hædrende Dmtale.

Foderangivelseserne viste gennemgaaende et mindre kraftig Foder, mest bestaaende af Korn i Straaet, som Bygljærn, Vikkehavre, Rivning osv. Af Kornstaa var Størstedelen Rugstaa. Den vistnok mere almindelige end rigtige Mening, at

Rejseindtægter paa Gaarden A for Haret fra Iste Kobb. 1876 til Iste Kobb. 1877.

Besætningen indeholdt 174 Stkr., som have maalket 966,330 Pbd. Mælk, er pr. Ko 5554 Pbd.

I. Smørudbyttet.

Der er produceret 28,960 Pbd. Smør, vejet srag efter Skæringen, er pr. Ko 166,4 Pbd.

Deraf følger:

November—Maj 134 Husflager, afregnet til 12,948 Pbd.,	Pris 18,468,91 Kr.,	er pr. Pbd. Netto 142,06 Øre	} 137,85 Øre.
Maj—November 152	14,513	19,258,77	
Brugt i Huset	857/8 — à 130 Øre	1,114,75	

Salgsvægt i alt . . . 28,318 1/2 Pbd.

38,342,98 Kr.

af Salgs vægt er saaledes produceret pr. Ko 162,5 Pbd.

Spindet har udgjort 641,5 Pbd. = 2,91 pCt.,
 nemlig fra Iste Vejning til Nebflaaning . . . 343,5 — = 1,18 —
 fra Nebflaaning til Afgang 298 — = 1,03 —

223,08 Øre

II. Den afflummede Mælk.

a. Udebyttet. Der er produceret 2457 Stkr. Ost.

Vejet fra Pressen 57,306 Pbd., er pr. Ko 3293 Pbd. frit Vægt.			
Deraf solgt Kobb.—Maj 575 Stkr.	10,998 Pbd.	for . . .	2,514,06 Kr., er pr. Pbd. 22,9 Øre
— Maj—Kobb. 1432 —	27,183 —	— . . .	7,208,58 —
Brugt i Huset	148 —	2,557 — à 25 Øre	639,95 —
Uafregnet	30 —	700 —	—
Beholdningen forøget	272 — à 19 Pbd.	5,170 —	à 26,5 Øre 1,555,55 —

Harets Produktion anbragt 2457 Stkr. 46,608 Pbd. for . . . 11,917,75 Kr.

Svind 10,698 Pbd. eller 18,06 pCt.

af Salgs vægt produceret pr. Ko 269,9 Pbd.

68,49 —

b. 48 Tilfælgstæbe have forterret:

6,658 Rb. løb Mælf à 5 Øre	332,90 Skr.
3,900 — flummet Mælf } à 1 1/2 Øre	804,90 —
50,860 — Sjernemælf }	
	<u>1,187,90 Skr.</u>

c. Solgt Evin for

4,388,87 Skr.
400,00 —
<u>4,788,87 Skr.</u>

Udbraget Korn:

4000 Rb. Majs à 6 Øre	240,00 Skr.
49 1/2 Ddr. Byg à 10 Skr.	492,50 —
32 Ddr. Ørter à 16 Skr.	512,00 —
	<u>1,244,50 —</u>

3,494,17 —

4,631,87 —

26,06 —

d. Husholdning:

Forbrug af løb Mælf	5,900 Rb. à 5 Øre	295,00 Skr.
— flummet Mælf 88,885 —	à 1 1/2 Øre	1,253,87 —
— Kløde	141 — à 35 Øre	49,95 —
		<u>1,602,89 Skr.</u>

e. Salg og Debitat:

Solgt 19,800 Rb. afflummet Mælf	385,00 Skr.
— 30 Rb. Kløde	10,00 —
Debitat 2,560 Rb. løb Mælf à 5 Øre	128,00 —
	<u>523,00 —</u>

2,126,58 —

18,676,94 Skr.

12,88 —

Salt 57,518,87 Skr.

330,00 Ørre.

Af produceret Mælk 966,330 Pbd. er afgaaet til Kalvrene	6,658 Pbd. 100 Mælk.
Husholdningen	5,900 —
Debutat	2,560 —
Klæde 171 Pbd.	1,368 —
	<hr/>
	16,486 Pbd. 100 Mælk.

Afbruges disse 16,486 Pbd., bliver Rest 949,844 Pbd. 100 Mælk henjat til Stumming og hvoraf er fjernet 28,960 Pbd. Smør, vejet fra efter Fjerning; til 1 Pbd. Smør brugt 32,5 Pbd. Mælk, eller 28,318¹/₃ Pbd. Salgsvegt; dertil brugt til 1 Pbd. Smør Salgsvegt af Mælk 33,5 Pbd.

Den afflumede Mælk er anvendt saaledes:

Kalvrene have fortræet	53,660 Pbd. afflummet og Fjernemælk.
Svinene —	18,160 — fjernet.
Husholdningen forbrugt	83,885 — afflummet.
Sølg	19,300 —
Smørvekten udgjort	28,960 —

Den hele til Stumming henjatte Mælkemængde 949,844 —
 Rest til Dfning 745,879 Pbd. Mælk,

hvoraf er labet 57,306 Pbd. fristvejet Ost; til høert Pbd. er brugt 12,5 Pbd. Mælk.
 46,608 — Salgsvegt 15^s —

Der er produceret Sammelmeiksfost i 5 Maanedes, fra November til April, og Exportost af 12 og 24 Timers Mælk de 7 Maanedes April—November.

Beskrivelse og Klassifikation af Smørret er satet saaledes:

8.	102.	32.	8.	5.	4.	1.	5te Kl.	4de Kl.	3de Kl.	5te Kl.	Kasteret	Salt
7.	8.	26.	9.	17.	1.	3.						134.
6.	1.	102.	32.	8.	5.	4.					2.	154.

Foderet er mere drøjt, naar Kornet gives i Straaet, gjør sig især gjældende i saadanne Aar og saadanne Egne, hvor Fodringsen og med den Produktionen staar paa et lavt Trin. Kvæget er jo ogsaa nøjsomt paa slige Steder, men at det derfor nok vil kunne betale et bedre Foder er der ingen Tvivl om. Som et smukt Exempel i saa Henseende kan nævnes E, hvor man har det sjældne Tilfælde at se et nogenlunde velført Regnskab og Prøvemalkning fra 1875 under denne tarvelige Fodring med lidt Korn i Straaet og Hø som Kraftfoder. Af Besætningen var 10—11 Køer tilbage i 1876, da der blev fodret med Grutning, lidt Mælk og maaske Rodfrugt, men dog et meget beskedent Foder til en Mælkbesætning, og af Table II. sees, at det staar ikke højt for 1877. De bemærkede 10 Køer gav i 1876 c. 4500 Pd. Mælk i Gjennemsnit, hvilket paa 1 Ko nær var over det dobbelte af Udbytten i 1875. En Ko havde endog malket over det tredobbelte.

Den af det thylandske landøkonomiske Selskab antagne Mejeriasistent har neppe haft saa travlt i Aar som tidligere, men det er da ogsaa paa 7de Aar en saadan er i uafbrudt Virksomhed, foruden at der til Tider har været private ved Siden af. I Modsigelse til hvad der berettes fra andre Egne, virker han her mest paa Bøndergaarde, men af Herregaardsmejerier findes her jo som anført kun faa.

Bedsted-Bestervig, i December 1877.

Soh. Seegaard.